

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1917 kl. 4.15 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevillningarna för år 1918.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Nilsson i Bonarp, Ollas A. Ericsson, K. A. Nilson, Antonsson, frih. Fleming, Bäckström, Jacob Larsson, Östberg, frih. Palmstierna, Jeansson i Kalmar, Rune, Månsson, Jonsson i Hökhult, Knaust, Neess, Holmström och Lithander.

Sedan Kungl. Maj:t i den till innevarande års riksdag framlagda propositionen angående statsverkets tillstånd och behov avgivit förslag i fråga om beräkning av bevillningarna för år 1918, hava genom olika propositioner, i samband med förslag om ändrade grunder för vissa bevillningar, ifrågasatts dessas beräkning till höjda belopp. Riksdagen har numera fattat beslut i anledning av samtliga sist omnämnda propositioner. Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 1 juni 1917 dagtecknad proposition, nr 373, med återkallande av tidigare gjorda förslag i den mån de strede mot de i statsrådsprotokollet till sistnämnda proposition framställda, föreslagit riksdagen, bland annat, att beräkna statsverkets inkomster för år 1918 enligt en i samma statsrådsprotokoll intagen specifikation. Med beaktande jämväl av propositionen nr 373 avgiver bevillningsutskottet, jämlikt 40 § riksdagsordningen, härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för år 1918 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder. De särskilda bevillningarna upptagas i den ordning, vari de förekomma i nämnda specifikation.

1:o.

Inkomst- och förmögenhetsskatten.

I skrivelse den 7 december 1916 med inkomstberäkning för år 1918, vilken skrivelse finnes bilagd förberörda proposition angående statsverkets tillstånd och behov, har statskontoret rörande inkomst- och förmögenhetsskatten anfört, att denna bevillning, som tillfört statsregleringen en behållen inkomst år 1914 av 43,136,836 kronor och 1915 av 42,282,510 kronor, enligt från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifter för år 1916 uttaxerats med 66,175,229 kronor.

I fråga om beräkningen av den under förevarande skattetitel för år 1918 påräkneliga inkomsten har statskontoret anfört följande:

Det uttaxerade och i kronans räkenskaper debiterade beloppet av ifrågavarande skatt hade enligt rikshuvudböckerna utgjort:

år 1911	kronor	34,201,579: —
» 1912	»	35,795,907: —
» 1913	»	40,786,536: —
» 1914	»	44,222,488: —
» 1915	»	43,001,670: —

Medeltalet mellan beloppen för 1911 och 1912 utgjorde kronor 34,998,743 och medeltalet mellan beloppen för 1914 och 1915 kronor 43,612,079, utvisande en ökning av kronor 8,613,336 eller i medeltal per år kronor 2,871,112. Med antagande av en årlig ökning av denna storlek erhöles man följande värden å den debiterade skatten:

år 1915	kronor	43,001,670: —
» 1916	»	45,872,782: —
» 1917	»	48,743,894: —
» 1918	»	51,615,006: —

Vid jämförelse av förestående, efter förhållandena under femårsperioden 1911—1915 utförda beräkning med den faktiska taxeringen, i den mån denna är känd, funne man, att det verkligen taxerade beloppet för år 1916, vilket, såsom förut omnämnts, uppgår till 66,175,229 kronor, överstege det beräknade med 20,302,447 kronor eller 44.3 procent. Skulle taxeringen för åren 1917 och 1918 komma att i samma proportion överträffa beräkningen, skulle man erhålla

för år 1917.....	1.443 × 48,743,894 =	kronor 70,337,439: —
» » 1918.....	1.443 × 51,615,006 =	» 74,480,454: —

Med beräkning av avkortningarna till 1½ procent av 70,337,439 eller till 1,055,062 kronor, erhöles man för år 1918 en beräknad behållning å inkomst- och förmögenhetsskatt, uppgående till 73,425,392 kronor.

Tillförlitligheten av denna beräkning berodde på, i vilken mån det kunde vara berättigat att för år 1918 räkna med samma faktor, som uttrycker den för år 1916 konstaterade höjningen i taxeringen. Denna faktor åter vore tydligen till sin storlek till väsentlig del beroende på den allmänna prisstegringen eller, med andra ord, minskningen i penningvärdet. Och då all anledning finnes att antaga, att denna omständighet skulle ännu kraftigare påverka 1917 års inkomstbelopp, som komme att ligga till grund för 1918 års taxering, än vad fallet var med 1915 års inkomstbelopp, som legat till grund för 1916 års taxering, torde därigenom neutraliseras de i motsatt riktning verkande faktorer, som tilläventyrs må yppa sig. I allt fall ansåges statskontoret, att man icke gjorde sig skyldig till någon oförsiktighet, om man räknade med ett nedåt avrundat belopp av 70,000,000 kronor.

Med angivna belopp, 70,000,000 kronor, har ock denna inkomstitel upptagits i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat för år 1917.

Till det vid propositionen nr 373 fogade statsrådsprotokollet har chefen för finansdepartementet, efter att hava erinrat om nyssnämnda i statsverkspropositionens förslag till riksstat upptagna belopp, beträffande denna inkomstitel yttrat följande.

»Vid den tid, då dessa beräkningar gjordes, voro utsikterna för en fortsättning under innevarande år av 1916 års lysande konjunkturer å näringslivets skilda områden ännu icke förmörkade. Med de goda resultat av 1916 års verksamhet, som redan då kända förhållanden utvisade och numera offentliggjorda siffror i boksluten från en mångfald företag ytterligare bekräfta, kunde med skäl beräkningarna i statsverkspropositionen sägas vara med all försiktighet uppgjorda. Säkerligen skulle ock verkligheten väsentligt överträffa beräkningarna, om 1917 års vinstsiffror skulle utvisa resultat, jämförliga med 1916 års bokslut. Ja, kunde man dröja vid allenast första kvartalet av år 1917 och draga några slutsatser därav för resultatet under hela detta år, skulle man ej heller hava anledning till oro beträffande det skatteresultat, som år 1918 vore att vänta beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten samt krigs-

konjunkturskatten. Nu måste man emellertid räkna med den avmattning å näringslivets områden, som den minskade exporten och därmed följande sänkning i företagsamheten medför. Visserligen ligga en del betydande exportindustrier inne med order för utländsk räkning för en längre tid framåt, och visserligen är den svenska marknaden ännu så länge icke så litet köpstark, men icke förty kan den allmänna depressionen och den hotande svårigheten för erhållande av vissa för en mångfald industriella företag nödvändiga råvaror komma att väsentligt omkullkasta de tidigare och ävenledes de med ledning av vinstresultaten under första kvartalet 1917 gjorda ekonomiska kalkylerna, såvida icke export- och importsvårigheterna under året genom mellankommande fredsslut eller på annat sätt undanröjas.

Med hänsyn till de osäkra faktorer, som härvidlag måste tagas i betraktande, har jag emellertid, om än med tvekan, nu icke ansett mig böra föreslå någon ändring i beräkningarna rörande avkastningen vare sig av inkomst- och förmögenhetsskatten eller av krigskonjunkturskatten, sådan densamma med den vid 1917 års början gällande skatteskala skulle utgå.»

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från statskontoret inhämtat, att den debiterade inkomsten av ifrågavarande skatt för år 1916 visat sig uppgå till 66,234,781 kronor 99 öre, samt att, efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1916 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av skatten belöpt sig till 64,670,405 kronor 3 öre.

Med hänsyn till den påtagliga avmattning på olika områden av näringslivet, som chefen för finansdepartementet i senast återgivna anförande berört, har även bevillningsutskottet haft under övervägande, huruvida icke en nedsatt beräkning av inkomst- och förmögenhetsskattens avkastning borde anses påkallad. I betraktande av att vissa grenar av näringslivet alltjämt synas arbeta under gynnsamma konjunkturer och då utskottet saknat hållpunkter för en ny eller jämkad beräkning, har emellertid utskottet, i likhet med departementschefen, funnit sig kunna upptaga det i statsverkspropositionen för denna inkomstitel föreslagna beloppet.

Utskottet hemställer sålunda,

att inkomst- och förmögenhetsskatten måtte för
år 1918 beräknas till kronor 70,000,000: —

Transport kronor 70,000,000: —

Transport kronor 70,000,000: —

2:o.

Extra inkomst- och förmögenhetsskatt.

Genom en den 23 februari 1917 dagtecknad proposition, nr 130, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918,

dels besluta, att avkastningen av nämnda skatt skall användas till täckande av anslag för särskilda åtgärder för lant- och sjöförsvarets stärkande,

dels ock bland statsverkets inkomster för år 1918 efter rubriken för inkomst- och förmögenhetsskatten upptaga följande rubrik:

Extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918, *bevillning* 30,000,000 kronor.

Nämnda av Kungl. Maj:t föreslagna förordning avser upptagande av en provisorisk tilläggsskatt till inkomst- och förmögenhetsskatten, med skattesatser så avvägda att utbytet av tilläggsskatten beräknats för år 1918 till 30,000,000 kronor.

Enligt det vid propositionen nr 373 fogade statsrådsprotokollet har chefen för finansdepartementet, i anslutning till vad departementschefen beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten anfört, ansett sig böra upptaga den föreslagna extra inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1918 till det belopp, varmed denna skatt kunde beräknas utgå, då den vanliga inkomst- och förmögenhetsskatten lämnade den i statsverkspropositionen angivna avkastningen eller 70,000,000 kronor. Departementschefen har alltså upptagit extra inkomst- och förmögenhetsskatten till det i propositionen nr 130 angivna beloppet eller 30,000,000 kronor, med vilket belopp denna inkomstitel följaktligen uppförts i den vid propositionen nr 373 fogade specifikationen.

Transport kronor 70,000,000: —

Transport kronor 70,000,000: —

I enlighet med bevillningsutskottets förslag har riksdagen sedermera antagit det med propositionen nr 130 framlagda förslaget till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 med vissa förändringar i skattetarifferna, vilka förändringar i utskottets av riksdagen godkända betänkande i ämnet beräknats medföra en inkomstökning av omkring 2,000,000 kronor.

Med hänvisning till vad i sistnämnda betänkande härom anförts får bevillningsutskottet hemställa,

att bland statsverkets inkomster för år 1918 må upptagas extra inkomst- och förmögenhetsskatt med... kronor 32,000,000: —

3:o.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Statskontoret har anført, att denna bevillning — vilken i riksstaten för år 1917 var upptagen till 1,600,000 kronor — enligt från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifter i taxeringslängderna för år 1916 debiterats med 2,300,546 kronor. Då avkortningarna icke kunde beräknas högre än till 100,000 kronor, syntes ifrågavarande titel, även med iakttagande av all önskvärd försiktighet, kunna i 1918 års riksstat höjas till 2,200,000 kronor, till vilket belopp i sådant fall även det å sjunde huvudtiteln anvisade extra anslaget »Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting» borde upptagas.

I överensstämmelse härmed har denna inkomsttitel i Kungl. Maj:ts förslag till riksstat upptagits till 2,200,000 kronor.

Utskottet.

Enligt utskottet från statskontoret meddelade uppgifter har för år 1916 den debiterade inkomsten av ifrågavarande skattetitel visat sig uppgå till 2,315,867 kronor 16 öre och, efter avdrag av avkortningar och

Transport kronor 102,000,000: —

Transport kronor 102,000,000: —
 restitutioner samt skillnaden mellan vid 1916 års början
 och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten
 av skatttiteln belöpt sig till 2,207,033 kronor 9 öre.
 Utskottet hemställer,

att bevillningen av fast egen-
 dom samt av inkomst må för år 1918
 beräknas till..... kronor 2,200,000: —

4:o.

Bevillningsavgifter för särskilda för- måner och rättigheter.

Statskontoret har härom anfört:

»Under denna titel sammanfattas de särskilda
 avgifter, som enligt nådiga förordningen den 23 ok-
 tober 1908 erläggas av vissa handlande och handels-
 expediter samt för vissa offentliga föreställningar, var-
 förutom hit även föras avgifter för rättigheter till skogs-
 fång och kolningsfrihet på allmänningar.

De särskilda avgifter, som sålunda innefattas under
 ovanstående titel, hava enligt räkenskaperna uppdebi-
 terats med:

	1913	1914	1915
För rättighet till skogs fång och kolnings- frihet på allmänningar	1,439	1,439	1,439
Av vissa handlande och handels expediter	260,780	197,600	140,000
För vissa offentliga föreställningar	79,547	77,029	73,892
Summa	341,766	276,068	215,331

Tages hänsyn till avkortningar och balanser, visar
 sig den behållna inkomsten hava uppgått

Transport kronor 104,200,000: —

	Transport kronor	104,200,000: —
år 1913 till	kronor	341,512: —
» 1914 »	»	275,963: —
» 1915 »	»	212,620: —

Såsom synes företer skattetiteln en ej obetydlig nedgång för de två sista åren och, då denna givetvis beror på världskrisen, kommer den efter all sannolikhet att framträda även i slutsiffrorna för år 1916. Men för år 1918, varom i denna beräkning är fråga, anser statskontoret, att man bör kunna upptaga titeln med oförändrat belopp, 250,000 kronor.»

Med detta belopp, 250,000 kronor, har denna inkomstitel också ingått i förevarande förslag till riksstat.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från statskontoret inhämtat, att ifrågavarande inkomst under år 1916 debiterats med 216,143 kronor 13 öre och att, efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1916 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av ifrågavarande skattetitel uppgått till 215,481 kronor 35 öre.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter måtte för år 1918 beräknas till..... kronor 250,000: —

5:o.

Stämpelmedel.

Debiterade stämpelmedel, inberäknat arvsskatt, utgjorde:

år 1911	kronor	17,763,683: —
» 1912	»	17,431,457: —
» 1913	»	18,653,021: —
» 1914	»	17,070,845: —
» 1915	»	16,211,787: —

eller i medeltal för dessa fem år 17,426,159 kronor.

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

I vad mån de nu och under den senaste tiden rådande krisförhållandena utövat inverkan på denna skattetitel, framgår av följande sammanställning av uppgifter angående inlutna stämpelmedel under åren 1913, 1914 och 1915:

	Inlutna stämpelmedel			
	1913	1914	1915	1916
Januari—juli	11,505,057	10,724,621	7,901,501	13,120,706
Augusti—oktober	3,853,096	3,527,688	3,853,884	5,856,933
November o. december	2,808,506	2,425,183	2,788,331	—
Summa	18,166,659	16,677,492	14,543,716	18,977,639

Av denna sammanställning framgår, att uppbörden under de månader, som kriget varat, i procent av uppbörden under motsvarande tid närmast före kriget utgjort:

augusti—oktober 1914	91.55	procent
november—december 1914	86.35	»
januari—juli 1915	73.68	»
augusti—oktober 1915	100.02	»
november—december 1915	99.28	»
januari—juli 1916	122.34	»
augusti—oktober 1916	152.01	»

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter för åren 1912—1915 å beloppet av de stämplat, som använts till nedannämnda handlingar, har detta belopp utgjort:

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

	1912	1913	1914	1915
Handlingar till lagfartsprotokollet	3,491,173	3,702,010	4,010,613	2,815,610
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	691,754	690,751	622,659	486,841
Handlingar till äktenskapsförordsprotokoll	9,520	9,915	7,360	7,915
Handlingar till bouppteckningsprotokoll:				
Bouppteckningar	5,392,652	6,228,107	5,786,280	5,815,810
Testamenten, till vilka hänsyn ej tagits vid bouppteckningens stämpelbeläggning	681	687	3,829	842
Morgongåvbrev	660	6	36	5
Avhandlingar om lösöre-köp	13,530	14,058	13,850	11,841
Summa	9,599,970	10,645,534	10,444,627	9,138,864

Efter att hava erinrat om ovan meddelade siffror har statskontoret beträffande stämpelmedlen i sin ovan nämnda skrivelse vidare anfört följande:

»Rörande arvsskatt och skatt för gåva utfärdades den 19 november 1914 nådig förordning (Svensk Författningssamling nr 381), vilken trätt i kraft den 1 januari 1915. Till dessa skatter äro av de i förestående statistik upptagna avgifter hänförliga, utom avgifterna för bouppteckningar och testamenten, även de i beloppen för rubriken »handlingar till lagfartsprotokollet» ingående stämpelavgifterna för gåvbrev och fideikommissbrev rörande fast egendom, vartill komma vissa nya avgifter för gåva av lös egendom, rörande vilka någon beräkning icke för närvarande är möjlig, men vilka icke torde kunna antagas uppgå till något mera avsevärt belopp. Sammanlagt hava ifrågavarande skatter belöpt sig

år 1914 till kronor 6,000,158: —
 » 1915 » » 5,947,762: —.

Såsom ingående i stämpelavgiften torde därför bära i riksstaten för år 1918 upptagas »arvsskatt och

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —
 skatt för gåva» med ett beräknat belopp av 6,000,000 kronor.

Enligt nådiga förordningen den 15 augusti 1913 (Svensk Författningssamling nr 191) har från och med den 1 september 1913 en ändring i gällande förordning angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper trätt i kraft, varigenom nämnda avgift vid köp av aktier och banklotter höjts med 50 procent. Försäljningsbeloppet för ifrågavarande slag av stämplat har enligt rikshuvudboken utgjort:

år 1911.....	kronor	838,598: —
» 1912.....	»	1,518,466: —
» 1913.....	»	1,177,093: —
» 1914.....	»	590,480: —
» 1915.....	»	734,527: —.

Influtna beloppet för under januari—september innevarande år [1916] försålda överlåtelsestämplar uppgår, enligt statskontoret tillhandakommen uppgift, till 2,324,434 kronor, och under förutsättning att inkomsten för sista kvartalet kommer att hava en häremot proportionell storlek och således inflyta med 774,811 kronor, skulle årets inkomst uppgå till 3,099,245 kronor.

De anförda siffrorna visa, att den tillbakagång, som börjat under år 1913 och fortfarit under 1914 och 1915, under innevarande år efterföljts av en betydligt ökad livlighet på detta område. Då ingen anledning finnes att antaga en tillbakagång härutinnan efter kriget, anser statskontoret, att man för år 1918 bör kunna beräkna ifrågavarande del av stämpeluppbörden till 3,000,000 kronor.

Efter denna särskilda beräkning angående arvs- skatt och skatt för gåva samt överlåtelsestämplar övergår statskontoret till övriga stämpelmedel. Dessa utgjorde:

år 1911.....	kronor	9,755,800: —
» 1912.....	»	10,355,778: —
» 1913.....	»	11,127,086: —
» 1914.....	»	10,480,207: —
» 1915.....	»	9,429,527: —.

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Om man beräknade ifrågavarande stämpeluppbörd för år 1918 till samma belopp som för år 1913 eller i runt tal..... kronor 11,100,000: —
 och härtill lade arvsskatt och skatt för gåva » 6,000,000: —
 och överlåtelsestämplar..... » 3,000,000: —
 skulle man erhålla kronor 20,100,000: —.

Såsom förut är nämnt, kan stämpeluppbörden i dess helhet för innevarande år beräknas till minst 21,786,145 kronor. I detta belopp ingår inbetalningen för stämpling av aktiebrev och obligationer med icke mindre än 2,618,192 kronor. Då denna inkomstpost åren 1913, 1914 och 1915 influtit med endast respektive 451,184, 528,766 och 1,285,067 kronor, måste höjningen under innevarande år betraktas såsom beroende på den nu rådande goda penningtillgången och därav föranledd ökad emissionsverksamhet. Att dessa omständigheter skola fortfara till år 1918, lär man näppeligen få göra sig räkning på. Å andra sidan får man icke glömma, att det allmänna uppsving, varpå man kan hoppas för det år, varom nu är fråga, bör utöva en stimulerande verkan på stämpeluppbörden.»

Statskontoret har, på grund av vad sålunda anförts, föreslagit, att i riksstaten för år 1918 må med 20,500,000 kronor upptagas stämpelmedel (därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva 6,000,000 kronor).

Med angivna belopp har också denna inkomsttitel upptagits i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat för år 1918.

Prop. nr 128.

Genom proposition nr 128 av den 20 mars 1917 har Kungl. Maj:ts sedermera framlagt förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. Förslaget innebar en fördubbling av den vid köp och byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis utgående fondstäm-

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —
pel, och förordningen skulle gälla till dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, dock icke längre än till den 1 april 1918. Enligt det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet har dåvarande chefen för finansdepartementet beträffande beräkningen av de inkomster, en sålunda förhöjd skatt kunde antagas komma att tillföra statsverket, till en början åberopat vad de i nämnda proposition omnämnda sakkunniga för utarbetande av förslag till borslagstiftning m. m. vid avgivande av förslag i ämnet yttrat. De sakkunniga hade anfört:

»Att ens tillnärmelsevis beräkna, vad skatten skall med förhöjt belopp kunna giva i inkomst för år 1917, låter sig icke göra. Och än mindre är detta möjligt för år 1918, då förhållandena kunna hava blivit sådana, att en återgång till de nuvarande stämpelsatserna befinnes önskvärd. Då emellertid det gångna året tillfört fondmarknaden ett väsentligen ökat material samt då det förhöjda värdet på en betydande del av detta material rent automatiskt medfört en ökning av den totala stämpelförsäljningssumman, torde det kunna antagas, att stämpeln under år 1917 skall väsentligen överstiga det belopp, vartill den beräknats i staten för samma år, samt att den för år 1918 icke skall understiga detta belopp.»

Departementschefen yttrade härefter för egen del:

»Såsom de sakkunniga anfört, möter en sådan beräkning stora svårigheter. Jag erinrar härvid om, att statskontoret i sin beräkning över statsverkets inkomster för år 1916 upptagit fondstämpelskatten till en och en halv miljon kronor, för innevarande år till samma belopp och för 1918 till tre miljoner. Faktiskt har för förstnämnda år skatten tillfört statsverket 4,260,820 kronor 70 öre.

I sina beräkningar har statskontoret utgått från att någon anledning icke finnes att antaga en tillbakagång efter kriget i den livlighet, som senare tid rått å fondpappersomsättningens område, varför också med utgångspunkt från det belopp, skatten lämnat under de tre första kvartalen av år 1916, beloppet för år 1918 ansetts icke böra sättas lägre än tre miljoner kronor. Denna siffra, med vilken fondstämpelmedlen ingå i de

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

för nämnda år beräknade stämpelmedlen, kommer måhända, därest statskontorets angivna antagande håller streck, att visa sig vara alltför försiktigt beräknad. Den föreslagna höjningen skulle alltså, därest densamma enligt mitt förslag till en början blott skulle avse de tre första månaderna av år 1918, kunna antagas under dessa månader inbringa ytterligare minst en fjärdedel av sistnämnda belopp, då aktiehandeln härvid lär vara den huvudsakligen utslagsgivande. Emellertid torde det vara säkrast att åtminstone ännu ej fastslå en sålunda beräknad höjning; jag har därför ej heller ansett mig nu böra framställa förslag att taga den i betraktande vid inkomstberäkningen för år 1918.»

Nämnda proposition har numera av riksdagen bifallits.

Genom en den 9 mars 1917 dagtecknad proposition nr 95 A, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av protokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Nämnda förslag avsåg att genomföra en höjning av lagfartsstämpeln, aktiestämpeln och obligationsstämpeln samt att införa såsom nya stämpelskatter en avgift på vissa kommunala skuldförbindelser och en avgift på lottsedlar, ävensom att omlägga till räntestämpel stämpelskatten å bevis om insättning å depositions- och kapitalräkning samt införa räntestämpel jämväl å avkastningen av andra på bankräkning insatta medel.

Vid beräkningen av den inkomstökning, som härav kunde väntas följa, har departementschefen stött sig på uträkningar, verkställda inom statistiska centralbyrån i slutet av år 1915 och avsedda att angiva den ökning av inkomst, som genom den föreslagna nya stämpelbeskattningen antagits uppkomma under år 1917. Nämnda

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —
 uträkningar finnas sammanförda i en vid sistnämnda proposition såsom bilaga fogad promemoria, vilken torde här böra intagas.

P. M.

angående den merinkomst, som en utvidgning av stämpelskatten kan beräknas bereda statsverket år 1917.

Lagfartsstämpeln. Enligt de i finansdepartementet utarbetade uppgifter har beloppet av de stämpelar, som använts till beläggning av nedanstående, till protokollen över lagfartsärenden hörande handlingar under de fem senaste åren utgjort:

Å r	Stämpel av 60 öre för 100 kronor			Stämpel av 1 krona 20 öre för 100 kronor		Summa Kronor
	Köpebrev	Bytesbrev	Gåvo- brev	Köpebrev	Bytesbrev	
1910	2,664,245	94,767	19,986	742,022	5,088	3,526,108
1911	2,439,438	82,088	40,272	670,894	3,982	3,236,674
1912	2,413,672	58,909	23,806	753,817	7,001	3,257,205
1913	2,543,836	90,339	9,562	883,525	12,857	3,540,119
1914	2,483,533	106,044	10,600	1,128,852	10,832	3,739,861
Summa	12,544,724	432,147	104,226	4,179,110	39,760	17,299,967
Årligt medeltal	2,508,945	86,429	20,845	835,822	7,952	3,459,993

Med tillämpning av de nu gällande stämpelsatserna synes lagfartsstämpeln kunna för år 1917 beräknas till samma belopp som ovanstående medeltal, eller 3,460,000 kronor. Den ifrågasatta höjningen av satserna med 50 procent skulle alltså bereda statsverket en merinkomst av 1,730,000 kronor. Den minskning häri, som medgivandet till förmån för vissa allmännyttiga aktiebolag samt bibehållandet av den nuvarande stämpeln för en del smärre köp kan medföra, är ej möjlig att beräkna, men har densamma i stämpelskattekommitterades den 29 december 1909 avgivna betänkande anslagits till högst 100,000 kronor. Tages denna siffra för god, skulle merinkomsten av lagfartsstämpeln böra för år 1917 upptagas till 1,630,000 kronor.

[Härvid må emellertid erinras om, att skatten å gåva sedan ingången av år 1915 är underkastad ny lagstiftning, varför någon ändring i de nu gällande bestämmelserna måhända ej

Transport 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

bör ifrågakomma. I sådant fall bör merinkomsten minskas med 10,000 kronor. Samtidigt har den förut gällande stämpeln av 1 krona 60 öre för 100 kronor av gåva till annan än skyldeman i rätt nedstigande led nedsatts till 60 öre för 100 kronor. För år 1917 kan denna nedsättning här beräknas minska statsverkets inkomster med 12,000 kronor.]

Aktiestämpeln. Enligt Statistisk årsbok för Sverige 1915 hava i nybildade aktiebolag och bankbolag tecknats aktiekapital (grundfonder) till nedanstående belopp:

År 1910	kronor	73,093,665: —
» 1911	»	96,434,500: —
» 1912	»	74,438,532: —
» 1913	»	106,015,570: —
» 1914	»	80,990,390: —
Summa kronor		430,972,657: —.
Årligt medeltal »		86,194,531: —.

Anförda årsmedeltal synes även kunna antagas såsom uttryck för emissionernas belopp under år 1917. En höjning av stämpelsatsen med 5 öre för varje fullt 10-tal kronor skulle alltså motsvaras av en merinkomst av i runt tal 430,000 kronor.

Obligationstämpeln. De av statskontoret i underdånigt utlåtande den 20 april 1914 i fråga om utvidgning av stämpelbeskattningen meddelade uppgifter om under åren 1910—1913 emitterade stämpelpliktiga obligationer, kompletterade med Svenska bankföreningens motsvarande uppgifter om svenska obligationslån under år 1914, ställa sig sålunda:

År 1910	kronor	93,583,380: —
» 1911	»	104,615,000: —
» 1912	»	93,618,000: —
» 1913	»	66,425,500: —
» 1914	»	93,166,000: —
Summa kronor		451,407,880: —.
Årligt medeltal »		90,281,576: —.

Även här torde årsmedeltalet kunna få anses motsvara förhållandet under år 1917. En stämpelförhöjning av 30 öre för varje påbörjat 100-tal kronor kan därför beräknas lämna en merinkomst av 270,000 kronor.

Räntestämpeln. Med stöd av de månatliga uppgifterna om bankerna hava de av de *solidariska bankerna och bankaktiebolagen*

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

gottgjorda räntorna å inlåningsräkningarna för de fem senaste åren approximativt beräknats utgöra:

	Å andra räkningar än sparkasseräkning	Å sparkasseräkning
År 1910	kronor 44,653,000	10,136,000
» 1911	» 46,008,000	11,124,000
» 1912	» 47,169,000	12,420,000
» 1913	» 54,904,000	14,068,000
» 1914	» 56,638,000	15,809,000
Summa kronor	249,372,000	63,557,000
Årligt medeltal »	49,874,000	12,711,000

Den starka räntestegringen under de två senaste åren är visserligen till en del beroende på de under dessa år gällande höga räntesatserna. Med hänsyn till att insättarnas tillgodohavanden befinna sig i ständig tillväxt, torde emellertid ränteeinkomsten under år 1916 icke överskattas, om densamma beräknas till respektive 55,000,000 och 15,000,000 kronor.

Beträffande andra räkningar än sparkasseräkning skulle, efter en stämpelsats av 1 procent, anförda ränteinkomst motsvaras av stämpelmedel till ett belopp av 550,000 kronor. Härifrån måste emellertid göras ett avdrag av den anledning att stämpeln skall i regeln utgå endast för fullt 10-tal kronor. Det belopp, varmed en räntepost överskjuter jämnt 10-tal kronor, kan i medeltal sättas till 5 kronor, vilket motsvarar en stämpel av 5 öre. Antalet bankräkningar av här ifrågavarande slag, vilket vid 1914 års slut uppgick till i runt tal 440,000, kan anslås till 455,000 vid 1916 års utgång. Med tillägg av de under året upphörda torde antalet räkningar, som skola gottgöras ränta för år 1916, kunna uppskattas till 480,000, varav omkring 400,000 depositions- och kapitalräkningar. Då de sistnämnda gottgöra ränta 2, stundom 4 gånger om året, läser hela antalet ränteposter för år 1916 kunna sättas till vid pass 900,000. Från ovannämnda stämpelbelopp av 550,000 kronor böra således dragas 45,000 kronor, varefter stämpeln å de för år 1916 gottgjorda räntorna skulle uppgå till 505,000 kronor. Den obetydliga ökning, som betingas av skatteplikt för räntor mellan 5 och 10 kronor, kan lämnas ur räkningen. Däremot torde den omständigheten, att räntor å depositions- och kapitalräkningar till allra största delen uppbäras eller gottskrivas samma år, varunder de upplupit, motivera en höjning av stämpelbeloppet med 10,000 kronor. För år 1917 synes alltså räntestämpeln å andra bankräkningar än sparkasseräkning kunna beräknas till 515,000 kronor.

Vad vidare angår bankbolagens sparkasseräkningar, skulle,

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

enligt vad ovan anförts, stämpeln å de under år 1916 gottgjorda räntorna, efter en skattesats av 1 procent, uppgå till 150,000 kronor. Härifrån skall dock till en början avdragas den beräknade stämpeln å räntebelopp under 20 kronor. Detta avdrag kan med ledning av den allmänna sparbanksstatistikens uppgifter anslås till 20,000 kronor. Vidare skall avdrag ske för räntebelopp, som överskjuter jämnt 10-tal kronor, vilket avdrag, beräknat efter samma grunder, som beträffande andra bankräkningar här ovan omförmäls, torde uppgå till 10,000 kronor. Stämpeln å bankbolagens sparkasseräkningar kan alltså beräknas under år 1917 bereda statsverket en inkomst av 120,000 kronor. Skulle åter den skattefria gränsen sättas vid 1,000 kronors kapital, skulle inkomsten komma att nedgå med 15,000 kronor.

De enskilda *sparbankerna* och med dem jämförliga penninginrättningarna hava under de fem senaste åren gottgjort sina insättare följande räntor:

År 1910.....	kronor	34,741,810: —
» • 1911.....	»	36,063,007: —
» 1912.....	»	37,816,343: —
» 1913.....	»	41,051,824: —
» 1914.....	»	44,130,013: —
Summa kronor		193,802,997: —.
Årligt medeltal		» 38,760,599: —.

Ehuru visserligen här, liksom i fråga om räntemedel i bankbolagen, de två senaste årens resultat rönt inflytande av de då gällande högre räntesatserna, torde likväl, med hänsyn till den sedan en lång följd av år fortgående jämna ökningen i insättarnas tillgodohavande i sparbankerna, de under år 1916 upplupna räntorna icke böra beräknas lägre än till 45,000,000 kronor, vilket efter en stämpelsats av 1 procent motsvaras av en stämpelavgift av 450,000 kronor. Efter avdrag av dels 50,000 kronor för räntor under 20 kronor, dels ock 25,000 kronor med anledning av att stämpeln utgår endast för fullt 10-tal kronor, kan alltså för år 1917 beräknas en stämpel å sparbanksräntor till belopp av 375,000 kronor. Sättes skattegränsen vid 1,000 kronors kapital, böra däriifrån avgå 45,000 kronor.

De av *postsparbanken* gottgjorda räntor åt insättare torde nästan undantagslöst falla under den ifrågasatta räntestämpelgränsen.

Under erinran att ingen hänsyn kunnat här tagas till räntor å medel inestående hos enskilda bankirer o. d., kan den nu utförda beräkningen av räntestämpelns avkastning under år 1917 sammanfattas sålunda:

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Hos solidariska banker och aktiebanker:

Å annan räkning än sparkasseräkning ...	kronor	515,000: —
Å sparkasseräkning	»	120,000: —
Å sparbanksräkning	»	375,000: —

Summa kronor 1,010,000: —

Samtidigt med att räntestämpel å depositions- och kapitalräkning införes, skulle emellertid den nu utgående stämpeln å bevis om insättning å dylika räkningar upphöra. Enligt Svenska bankföreningens styrelses berättelse till 1915 års ordinarie bankmöte hava insättningarna å depositions- och kapitalräkning hos bankbolagen uppgått till följande belopp:

År 1910	kronor	287,511,200: —
» 1911	»	280,341,000: —
» 1912	»	304,972,500: —
» 1913	»	335,145,700: —
» 1914	»	305,756,700: —

Summa kronor 1,513,727,100: —.

Årligt medeltal » 302,745,400: —.

Anslås insättningarna år 1917 till i runt tal 300,000,000 kronor, skulle stämpeln därå, efter 50 öre för 1,000 kronor, utgöra 150,000 kronor. Denna siffra är emellertid så till vida för hög, att dels i ovanstående uppgifter om insättningarna ingå en del under vederbörande år gottskrivna räntor dels någon ned-sättning i stämpelbeloppet torde betingas av, att insättning ej överstigande 100 kronor är stämpelfri. Å andra sidan påkallas någon höjning i nyssnämnda summa därav, att stämpeln för belopp mellan 100 och 1,000 kronor utgår med något högre belopp än $\frac{1}{2}$ per tusen samt i övrigt med 50 öre för varje påbörjat 1,000-tal kronor. I avsaknad av uppgifter om dessa olika faktorer verkningar torde det anförda beloppet 150,000 kronor kunna godtagas såsom gällande för år 1917.

Efter avdrag av nyssnämnda summa kan räntestämpeln beräknas bereda statsverket en merinkomst under år 1917 av 860,000 kronor.

Därest stämpelfriheten för sparkasse- och sparbanksräkningar utsträcktes intill en behållning av 1,000 kronor, skulle inkomsten minskas med 60,000 kronor.

Lottsedelstämpeln. För år 1916 har av Kungl. Maj:t beviljats tillstånd till penninglotteri till belopp av 5,000,000 kronor. Antages samma lottsedelsumma komma att medgivas även för år 1917, skulle stämpeln under sistnämnda år uppgå till 500,000 kronor. Lägges härtill stämpeln för varulotterier, som med Kungl.

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Maj:ts tillstånd anordnas, vilken stämpel av stämpelskattekommitterade beräknats till minst 36,000 kronor, kan lottsedelsstämpeln år 1917 beräknas inbringa omkring 540,000 kronor.

Sammanfattning. Enligt vad nu anförts kan den ifrågasatta utvidgningen av stämpelbeskattningen beräknas under år 1917 tillföra statsverket en merinkomst till följande belopp:

Lagfartsstämpeln	kronor 1,630,000: —
Aktiestämpeln	» 430,000: —
Obligationsstämpeln	» 270,000: —
Räntestämpeln	» 860,000: —
Lottsedelsstämpeln	» 540,000: —

Summa kronor 3,730,000: —

Skulle åter behållningar å sparkasse- och sparbanksräkningar till belopp under 1,000 kronor förbliva fria från räntestämpel, föranleder detta en inkomstminskning om 60,000 kronor, i vilket fall således hela merinkomsten stannar vid 3,670,000 kronor.

För egen del har departementschefen ansett inkomstökningen av den föreslagna nya stämpelbeskattningen med största sannolikhet kunna beräknas uppgå till ett belopp, som icke understege 4,500,000 kronor. Departementschefen har därvid utgått från att avkastningen av lagfartsstämpeln borde beräknas något högre än enligt statistiska centralbyråns uträkning. 1909 års stämpelkommitterade hade föreslagit, att den allmänna lagfartsstämpeln måtte fastställas till 90 öre för varje fulla 100 kronor av fastighetens värde. Härjämte hade kommitterade föreslagit motsvarande höjning av den stämpel, som utgår då lagfart sökes för aktiebolag som icke driver bankrörelse, eller från 1 krona 20 öre till 1 krona 80 öre för varje fulla 100 kronor av egendomens värde. Slutligen hade kommitterade föreslagit höjning av stämpelavgiften vid lagfart å gåva av fast egendom, som givits skyldeman i rätt nedstigande led, till 90 öre för varje fulla 100 kronor av den bortgivna egendomens värde. Vad beträffar lagfartsstämpelns belopp hade departementschefen föreslagit att detsamma måtte beräknas till en krona, resp. två kronor. Därjämte

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

hade han ansett, att den här ifrågavarande stämpelförhöjningen följdriktigt borde likaväl som i fråga om gåva av fast egendom gälla med avseende å fideikommissbrev om fast egendom och testamente om fast egendom, då dessa handlingar för lagfart företes. Under det att de av kommitterade föreslagna stämpelförhöjningarna beräknats medföra en ökad avkastning för staten av 1,630,000 kronor, kunde de av departementschefen föreslagna tilllägg och förhöjningar anses medföra en ökad avkastning av lagfartsstämpeln å ett belopp av 2,285,000 kronor.

Riksdagen, som i huvudsak bifallit Kungl. Maj:ts med sistnämnda proposition, nr 95 A, avgivna förslag, har emellertid, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 58), dels i fråga om lagfartsstämpeln och räntestämpeln vidtagit vissa ändringar, som leda till minskning i den eljest påräkneliga inkomstökningen, dels ock från stämpelplikt fritagit vissa av kommuner utgivna skuldförbindelser, vilkas stämpelbeskatning beräknats komma att inbringa 15,000 kronor.

Enligt det vid propositionen nr 373 fogade statsrådsprotokollet har departementschefen ansett, att det icke nu låte sig göra att angiva det ungefärliga beloppet av den sålunda uppkommande inkomstminskningen. I varje fall borde densamma, enligt departementschefens mening, icke vara av den betydelse, att nedsättningen behövde beräknas överstiga 200,000 kronor.

Kungl. Maj:t har vidare genom en den 16 april 1917 avlåten proposition, nr 331, föreslagit vissa ändringar i gällande stämpelförordning, bland annat höjning av stämpeln vid köp och byte av fartyg. Enligt vad chefen för finansdepartementet i sitt anförande till det vid propositionen 95 A fogade statsrådsprotokollet yttrade rörande höjande av nu sistnämnda stämpel, ansåg han icke denna höjning böra föranleda någon särskild ökning i den inkomstberäkning, för vilken ovan redogjorts. Propositionen nr 331 har av riksdagen bifallits.

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Ytterligare har Kungl. Maj:t genom proposition, nr 167, av den 27 mars 1917 framlagt förslag till en höjning av arvsskatten, på grund varav departementschefen ansett sig kunna beräkna en ökning av arvsskattens i statsverkspropositionen till 6,000,000 kronor upptagna belopp med 1,500,000 kronor. Vid fixerandet av detta belopp har departementschefen i första hand byggt på en undersökning angående arvsskattens beräknade och verkliga avkastning under de senaste åren, och har departementschefen med avseende å utbytet av den förhöjda arvsskatten anfört följande.

»Arvsskatten har i statsverkspropositionen beräknats giva

för år 1912	kronor 6,000,000
» » 1913	» 6,000,000
» » 1914	» 7,000,000
» » 1915	» 6,000,000
» » 1916	» 6,200,000
» » 1917	» 6,000,000

Frånsett avgifterna för gåva av lös egendom, rörande vilka någon beräkning icke för närvarande föreligger, men vilka icke torde kunna antagas uppgå till något mera avsevärt belopp, hava de avgifter, som falla under rubriken arvsskatt inlutit med följande belopp:

år 1912	kronor 5,393,333
» 1913	» 6,228,794
» 1914	» 6,000,158
» 1915	» 5,947,762

Ehuruväl de siffror, som sålunda angiva arvsskattens avkastning under tiden från och med år 1912 till och med 1915 års utgång, icke tyda på någon tendens till stegring, behöver man icke antaga, att en sådan stegring för år 1918 och framdeles är utesluten. Tvärtom tala åtskilliga skäl för att en ökning av arvsskattens avkastning kan vara att förvänta såsom i hög grad sannolik.

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Så torde man med fullt skäl kunna antaga för visst, att genom penningvärdets påtagliga nedgång och därigenom uppkommen höjning av värdet å alla andra tillgångar behållningarna i bouppteckningarna komma att förete en avsevärd stegring redan på denna grund. Men även av andra orsaker borde man kunna beräkna en höjning av bouppteckningssummorna. De på många områden gynnsamma konjunkturerna för handel och industri samt även för jordbruket hava bidragit till skapandet av nya och ökning av redan befintliga förmögenheter, och denna förmögenhetstillväxt lär, enligt vad erfarenheten synes bestyrka, hava orsakat en förskjutning med avseende å förmögenhetens fördelning i sådan riktning, att de större förmögenheterna ökats till antalet och även till sitt belopp. Då nu den föreslagna höjningen av arvsskatten är avsedd att träffa de större förmögenheterna, synes det naturligt, att den inträdda förmögenhetstillväxten i förening med skatteförhöjningen skall leda till en vida större årlig avkastning av arvsskatten än tidigare kunnat beräknas. Huru stor denna ökning kan förväntas bliva, kan naturligtvis icke exakt angivas. Många tecken, särskilt den erfarenhet som vunnits genom den senaste tidens taxeringsresultat, tyda dock på att densamma blir betydande. För min del har jag ansett, att förmögenhetstillväxten och den föreslagna skatteförhöjningen böra kunna tillsammans åstadkomma en höjning av arvsskattens i statsverkspropositionen för år 1918 till 6,000,000 kronor beräknade belopp med åtminstone 25 procent eller sålunda med minst 1,500,000 kronor.»

Sistnämnda proposition har numera blivit av riksdagen bifallen.

I propositionen nr 373 har Kungl. Maj:t beräknat stämpelmedlen till 26,300,000 kronor (därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva 7,500,000 kronor) enligt följande i statsrådsprotokollet intagna specifikation: enligt statsverkspropositionen ... kronor 20,500,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

Transport kronor 104,450,000: —

(därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva, 6,000,000 kronor),
 vartill kommer

- 1) enligt propositionen nr 95 A (med iakttagande av den nedläggning i beräknad avkastning, som bevillningsutskottets förslag innebär, eller 200,000 kronor) kronor 4,300,000: —
- 2) höjd arvsskatt..... » 1,500,000: —.

Utskottet.

Enligt meddelande från generalpoststyrelsen har stämpeluppbörden, punschskatten undantagen, under år 1916 utgjort 24,605,707 kronor 79 öre samt under månaderna januari—april 1917 uppgått till 15,323,916 kronor 46 öre.

Kungl. Maj:t har, på sätt av vad ovan meddelats framgår, icke heller i propositionen nr 373 räknat med någon ökning av fondstämpelns avkastning på grund av den beslutade höjningen av sistnämnda stämpel.

Bevillningsutskottet har för sin del ansett, att sistberörda höjning, även om den icke kommer att gälla längre än till den 1 april 1918, bör kunna antagas till fullo uppväga den minskning, som måste bli följden av de av riksdagen gjorda ändringarna i det med propositionen nr 95 A framlagda förslaget. Vid sådant förhållande och då utskottet funnit de beträffande inkomsterna av stämpeluppbörden under år 1916 och de första månaderna av 1917 ovan anförda siffrorna giva gott stöd åt de av Kungl. Maj:t i övrigt gjorda beräkningarna — även om man icke vågar räkna med ett sådant allmänt uppsving under år 1918, varom statskontoret enligt det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet uttalat en förhoppning — har utskottet ansett sig kunna hemställa,

att stämpelmedlen, därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva 7,500,000 kronor, måtte för år 1918 beräknas till kronor 26,500,000: —

Transport kronor 130,950,000: —

Transport kronor 130,950,000: —

6:o.

Lastpenningarna.

Lastpenningarna, som i årets riksstat upptagits till 900,000 kronor, utgjorde:

år 1911	kronor 705,975: —
» 1912	» 751,318: —
» 1913	» 815,354: —
» 1914	» 761,392: —
» 1915	» 813,831: —.

De här ovan anförda inkomstbeloppen böra minskas med beloppet av restitutioner, vilket belopp dock för år 1915 endast uppgått till 2,207 kronor.

Under hänvisning till att skeppsfarten under de första åren efter kriget kunde väntas snarare över- än understiga vad den skulle blivit, om intet krig mellankommit, har statskontoret upptagit lastpenningarna för år 1918 till oförändrat belopp 900,000 kronor.

Med detta belopp hava lastpenningarna också ingått i föreliggande riksstatsförslag.

Enligt meddelande till utskottet från generaltullstyrelsen debiterades lastpenningarna för år 1916 med 791,161 kronor 34 öre och utgjorde:

Utskottet.

	år 1916 kronor	år 1917 kronor
Under januari	81,344.78	77,622.49
» februari	65,125.34	24,580.92
» mars	63,135.40	18,390.93
» april	62,516.80	27,681.50
Summa	272,121.82	148,275.78

Utskottet hemställer,

att lastpenningarna må för år
1918 beräknas till kronor 900,000: —

Transport kronor 131,850,000: —

Transport kronor 131,850,000: —

7:o.

Krigskonjunkturskatt.

Krigskonjunkturskatt skall enligt bestämmelserna i förordningen om krigskonjunkturskatt den 30 juni 1916 på grund av taxering under år 1916 och följande år erläggas till staten för vinst, uppkommen genom det av nuvarande krigstillstånd framkallade läget, i den mån vinsten icke blivit genom taxering år 1915 enligt förordningen om krigskonjunkturskatt den 11 juni 1915 beskattad.

Statskontoret har angående krigskonjunkturskatten i sin förutnämnda skrivelse anfört följande:

»I enlighet med bestämmelserna i sistnämnda förordning har under år 1915 debiterats krigskonjunkturskatt till belopp av 6,481,321 kronor, varav på restlängd kommit ungefär 180,000 kronor. Den efter nu gällande förordning verkställda taxering av krigskonjunkturskatt för innevarande år [1916] har, vad länen beträffar, avslutats under förra månaden och enligt uppgifter från Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande givit till resultat ett sammanlagt skattebelopp av 59,259,708 kronor. För Stockholms stad avslutas krigskonjunkturskattenämndens arbeten först senare. Enligt vad statskontoret inhämtat, lär man kunna vänta, att taxeringsbeloppet för denna stad för innevarande år kommer att falla mellan 10 och 15 miljoner kronor. Under antagande av det mindre av dessa belopp skulle skatten för hela riket för innevarande år kunna beräknas till 69,259,708 kronor.

Skattebeloppet för år 1918 utgår på grund av krigsvinster under år 1917 och är således beroende av, under huru stor del av detta år kriget kan komma att fortgå. I saknad av varje möjlighet att i detta hänseende göra någon förutberäkning, har statskontoret för år 1918 upptagit skatten till ungefär hälften av ovan för innevarande år beräknade belopp eller i runt tal 30,000,000 kronor.»

Transport kronor 131,850,000: —

Transport kronor 131,850,000: —

Med angivna belopp 30,000,000 kronor har ock denna inkomsttitel upptagits i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion har riksdagen, med bifall till vad bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 57 hemställt, vidtagit en skärpning av skattetariffen i gällande förordning om krigskonjunkturskatt, i det att riksdagen beslutat, att 8 § i nämnda förordning skall erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

Krigskonjunkturskatt beräknas enligt denna

Tariff.

Beskattnings- bar mer- inkomst	Procent- tal	Skatte- belopp	Ökning för varje fullt hundratal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen
Kronor		Kronor	Kronor
2,000	12	240	13
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	17
60,000	15	9,000	19
80,000	16	12,800	21
100,000	17	17,000	21.5
150,000	18.5	27,750	24.5
200,000	20	40,000	27.5
250,000	21.5	53,750	30.5
300,000	23	69,000	33.5
350,000	24.5	85,750	36.5
400,000	26	104,000	36
500,000	28	140,000	40
600,000	30	180,000	44
700,000	—	—	—

För merinkomst, som uppgår till 700,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 32 kronor för varje fulla 100 kronor.

Transport kronor 131,850,000: —

Transport kronor 131,850,000: —

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från statskontoret inhämtat, att den debiterade inkomsten av ifrågavarande skatt för år 1916, inberäknad krigskonjunkturskatt för år 1915, uppgått till 85,796,467 kronor 71 öre, samt att efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1916 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av skatten belöpt sig till 85,869,614 kronor 59 öre.

Med avseende å den beräkneliga vinsten i skatteintäkt genom tariffens skärpning på ovan angivet sätt har bevillningsutskottet i nämnda betänkande nr 57 erinrat, att, såsom Kungl. Maj:t i annat sammanhang (propositionen nr 130) meddelat, enligt en inom finansdepartementet verkställd undersökning 1917 års taxering till krigskonjunkturskatt, med tillämpning av gällande tariff, syntes komma att lämna ett skatteresultat av 140 miljoner kronor, samt att, enligt vad utskottet erfarit, för 1918 motsvarande belopp approximativt uppskattats till ungefär en tredjedel av det förra. Med användning vid årets taxering av den av utskottet ifrågasatta, numera av riksdagen antagna tariffen skulle, har utskottet vidare framhållit, enligt vad sakkunnig person beräknat med ledning av 1916 års skattelängder och under förutsättning att 1916 års krigskonjunkturvinster efter sin storlek fördelade sig proportionellt mot 1915 års vinster, uppkomma en ökning i skatt av nära 15,000,000 kronor. Då det kunde antagas, att berörda vinsters ökning under 1916 i främsta rummet skulle falla på de mycket stora beloppen, syntes den beräknade skattesumman med säkerhet komma att något överskridas, så att totalavkastningen enligt den skärpta skalan kunde approximativt uppskattas till 155 à 160 miljoner kronor. Enligt en under motsvarande förutsättningar gjord kalkyl för 1918 komme ökningen sistnämnda år att uppgå till åtminstone 5,000,000 kronor. Med beaktande härav har ock Kungl. Maj:t i propositionen nr 373, under erinran att krigskonjunkturskatten i statsverkspropositionen be-

Transport kronor 131,850,000: —

Transport kronor 131,850,000: —
räknats för år 1918 lämna en avkastning av 30,000,000 kronor, höjt denna beräkning till 35,000,000 kronor.

Nu torde icke vara osannolikt, att 1917 års krigskonjunkturskatt även med gällande tariff komme att stiga avsevärt högre än enligt ovanstående beräkningar. På initierat håll har densamma sålunda uppskattats till ej mindre än 200 miljoner kronor. Stannar man emellertid vid finansdepartementets ovannämnda siffra för 1917, 140,000,000 kronor, och därtill lägger antagen ökning på grund av den skärpta tariffen, 15,000,000 kronor, erhålles, såsom redan antytts, ett skattebelopp för 1917 av 155,000,000 kronor. För 1918 skulle man då kunna räkna med en tredjedel därav eller i runt tal 52,000,000 kronor.

De siffror med vilka utskottet här ovan rört sig, äro bruttosiffror i så måtto, att hänsyn icke tagits till minskning vid bifall till anförda taxeringsbesvär. Med avseende å 1916 års taxering har utskottet inhämtat, att på i kammarrätten anförda besvär är beroende ett sammanlagt skattebelopp av 15,355,798 kronor, vilket belopp motsvarar i runt tal 20 procent av den debiterade skatten, 79,282,251 kronor. Om en motsvarande besvärsprocent antages för 1918 års taxering och besvären i allo bifölles, finge det ovan angivna beloppet 52,000,000 kronor reduceras till 41,600,000 kronor. Även om tydligt är, att minskningen i verkligheten icke kommer att bliva så stor, inverka likväl här så många endast ofullständigt kända faktorer, att man måste räkna med stor försiktighet. Dock anser utskottet även den av Kungl. Maj:t senast gjorda beräkningen till 35,000,000 kronor vara onödigt låg. Det lär icke kunna anses vara att gå för långt, om 1918 års krigskonjunkturskatt beräknas giva 40,000,000 kronor.

Bevillningsutskottet hemställer fördenskull,

att krigskonjunkturskatt måtte
för år 1918 beräknas till..... kronor 40,000,000: —.
Transport kronor 171,850,000: —.

Transport kronor 171,850,000: —

S:o.

Tonnageavgift.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion har riksdagen antagit förordning om tonnageavgift.

Med anledning av riksdagens nämnda beslut har chefen för finansdepartementet, enligt det vid propositionen nr 373 fogade statsrådsprotokollet framhållit, att till statens inkomster numera borde läggas det belopp, tonnageavgiften kunde väntas inbringa; och har departementschefen i likhet med vad som framhållits i den reservation till bevillningsutskottets betänkande i ämnet (nr 47), vilken av riksdagen bifallits, ansett denna avgift böra upptagas på inkomstsidan i 1918 års riksstat, om den också inflyter under år 1917 och avser att täcka kristidsutgifter under samma år. Jämväl dessa kristidsutgifter komme nämligen att upptagas i nämnda riksstat. I propositionen nr 373 har tonnageavgiften uppförts bland de egentliga statsinkomsterna under rubriken I. Skatter med titel Tonnageavgift för år 1917, och beräknats till 5,000,000 kronor.

Bevillningsutskottet får, med instämmande i den av departementschefen uttalade uppfattningen hemställa,

att bland statsverkets inkomster
för år 1918 måtte upptagas tonnage-
avgift med kronor 5,000,000: —

9:o.

Tullmedlen.

Tullmedlen hava influtit med:

år 1911	kronor 59,841,289: —
» 1912	» 63,575,495: —
» 1913	» 68,902,689: —
» 1914	» 58,217,725: —
» 1915	» 54,850,960: —.

 Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

I ovanstående tabell är avdrag gjort, icke blott för här ovan upptagna lastpenningar, utan även för avkortningar och restitutioner.

I riksstaten för år 1917 äro tullmedel upptagna till ett belopp av 68,750,000 kronor.

En översikt över krigsförhållandenas inverkan på denna skattetitel lämnar nedanstående tablå över tulluppbörden under åren 1914, 1915 och 1916.

	År 1914	År 1915	Uppbörden 1915 i pro- cent av uppbörden 1914	År 1916	Uppbör- den 1916 i procent av uppbör- den 1914
Under januari	5,467,027	4,782,442	87.48	4,536,809	82.98
» februari	5,117,622	4,486,499	87.67	4,777,909	93.36
» mars	5,919,211	5,007,890	84.60	5,653,836	95.52
» april	5,959,304	5,516,552	92.57	4,978,212	83.54
» maj	6,447,068	5,472,225	84.88	6,223,255	96.53
» juni	5,591,168	4,309,138	77.07	5,220,413	93.37
» juli	5,309,062	4,443,099	83.69	5,595,022	105.39
Säger januari—juli	39,810,462	34,017,845	85.45	36,985,456	92.90
Under augusti	2,384,253	4,193,305	175.88	5,749,554	241.15
» september	3,422,354	4,475,820	130.78	5,729,843	167.42
» oktober	4,627,145	4,379,878	94.66	4,841,744	104.64
» november	4,851,935	4,402,306	90.73	4,749,306	97.88
Säger augusti—no- vember	15,285,687	17,451,309	114.17	21,070,447	137.84
Under december	4,845,228	4,688,088	96.76	—	—
Summa	59,941,377	56,157,242	—	58,055,903	—

Efter att hava meddelat ovanstående sifferuppgifter har statskontoret beträffande denna inkomstitel anført följande:

»Beräknar man avkortningar och restitutioner till ungefär samma belopp som år 1915 eller 1,333,712 kronor, erhåller man för den behållna inkomsten det runda beloppet 62,000,000 kronor.

Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

Härvid är nu att märka, att spannmålstullarna varit under året suspenderade. Beloppet av dessa tullar för tiden före den 27 december 1914 och det beräknade beloppet av den uteblivna tullinkomsten efter sagda tidpunkt har enligt uppgift från generaltullstyrelsen utgjort

	1912 kronor	11,249,000: —
	1913 »	12,192,000: —
1 januari—27 december 1914	»	7,724,000: —
27 december 1914—31 december	1915 »	12,441,000: —
1 januari—30 september 1916	»	7,699,000: —.

För år 1918, om kriget då är slut, läser man kunna beräkna en uppbörd av spannmålstullar å 12,200,000 kronor.

Om man för övriga tullinkomster beräknar samma inkomst som under innevarande år [1916] eller, enligt vad ovan anförts, 62,000,000 kronor får man för år 1918 ett totalbelopp av 74,200,000 kronor.

Emellertid är tydligen ifrågavarande skattetitel en av dem, på vilka det mellan främmande makter pågående kriget har en synnerligt kraftig verkan. Vill man eliminera denna ur sina beräkningar, synes man på grund av den livaktighet på alla områden, som man väl får vänta sig efter krigets slut, och under förutsättning att kriget upphör före ingången av år 1918, kunna för nämnda år beräkna lika stora tullinkomster, som om den erfarenhetsmässiga utvecklingen under tiden närmast före kriget fått ostörd fortgå. Nu har, såsom statskontoret anförde i sin underdåniga skrivelse den 12 december 1914 med inkomstberäkning för år 1916, den behållna tullinkomsten under femårsperioden 1909—1913 uppgått till 62,061,912 kronor i medeltal om året med en årlig ökning av i medeltal 2,769,067 kronor. Utgår man från nämnda medelinkomst kronor 62,061,912: — och därtill lägger den ökning som

 Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

belöper från mitten av femårs-
perioden 1909—1913 till år

1918 eller kronor 19,383,469: —

erhåller man kronor 81,445,381: —.

Vid förestående beräkning äro frånräknade alla avkortningar, däribland även tullverkets utgifter för beslagarandelar, tullstatens enskilda pensionsinrättnings andelar av böter samt tulltjänstemäns andelar av ersättning för vissa tjänstförrättningar. Då emellertid för dessa utgiftsposter från och med år 1915 uppförts ett anslag på tullverkets omkostnadsstat, bör till det nyss beräknade beloppet av tullmedel för år 1918 läggas ett mot nämnda utgiftsposter svarande belopp, vilket i tullverkets stat beräknats till 500,000 kronor. Man kommer då till ett belopp av i runt tal 82,000,000 kronor.

Om man av försiktighet icke vill gå så långt, som i sist anförda beräkning angives, synes man dock med stöd av densamma kunna avrunda den i det föregående på grund av innevarande års uppbörd beräknade siffran till 76,000,000 kronor.»

Statskontoret har i detta sammanhang påpekat, att penningvärdets nedgång visserligen vore utan inverkan på de i det föregående beräknade beloppen av tullinkomster, eftersom dessa utginge i proportion till vikten av de förtullade varorna, men att just därför nämnda nedgång i realiteten innebure en sänkning av tullen i förhållande till de förtullade varornas värde.

Med 76,000,000 kronor hava tullmedlen uppförts i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat.

Genom en den 9 mars 1917 dagtecknad proposition nr 107 har Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa skulle erhålla den ändrade lydelse, vid propositionen fogat förslag utvisade, *dels*

Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

ock, med ändring av vad i statsverkspropositionen föreslagits i fråga om inkomsten av tullmedel, beräkna desamma till 77,200,000 kronor.

Nämnda proposition avsåg en höjning av tullsatserna för de under berörda tulltaxerubriker upptagna varor (ostron, kaviar och saltad fiskrom, gåsleverpastej, konfityrer, vin, konstgjorda blommor, prydnadsfjädrar m. m.) med hänsyn till deras egenskap av lyxvaror.

Enligt beräkningar, intagna i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet, har den merinkomst, statskassan vid konstant storlek av importen av ifrågavarande artiklar skulle tillföras genom de föreslagna höjda tullsatserna, upptagits till 1,705,786 kronor. För-siktigheten ansågs dock kräva, att man räknade med en ganska stor nedgång i importen, varför chefen för finansdepartementet uppskattade meravkastningen till endast 1,200,000 kronor.

Riksdagen, som numera fattat beslut rörande de föreslagna tullförhöjningarna, har därvid nedsatt de av Kungl. Maj:t föreslagna, under rubrikerna 624 och 626 upptagna tullsatserna för oarbetade prydnadsfjädrar från 30 och 25 kronor till respektive 20 och 15 kronor för kilogram. På sätt bevillningsutskottet i sitt betänkande i ämnet (nr 19) framhållit, skulle den av de ifrågavarande nedsättningarna föranledda minskningen i tullinkomst utgöra, beräknad efter medeltalet för införseln under åren 1912—1916, 1,691 kronor 84 öre och, beräknad efter 1916 års importsiffror, 509 kronor.

Utskottet.

Utskottet har från generaltullstyrelsen inhämtat, att debiterade tullmedel för tiden januari—april 1917 utgjorde 14,970,420 kronor 94 öre. För samma tid 1916 utgjorde debiterade tullmedel 19,946,766 kronor 31 öre.

Statskontoret har i den ovan återgivna utredning, som ligger till grund för den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen av tullmedlen, kommit till ett be-
lopp av 82,000,000 kronor, men ansett försiktigheten

Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

bjuda att icke upptaga denna inkomsttitel högre än till 76,000,000 kronor. I förstnämnda belopp ingår uppbörd av spannmålstullarna med ett av statskontoret till 12,200,000 kronor uppskattat belopp. Utskottet har emellertid ansett, att, även om fred inträder före 1918 års ingång, föga sannolikhet finnes för antagandet, att spannmålspriserna på världsmarknaden komma att berättiga till att sätta ifrågasvarande tullar i kraft, åtminstone under någon större del av nämnda år. Då utskottet sålunda icke velat räkna med någon inkomst av spannmålstullarna för år 1918, har utskottet funnit förenämnda belopp, 82,000,000 kronor, böra nedsättas icke, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, endast med 6,000,000 kronor, utan med ett belopp som i det närmaste motsvarar den beräknade inkomsten av spannmålstullarna eller till 70,000,000 kronor.

Den i samband med propositionen nr 107 om höjning av lyxtullarna beräknade ökningen i tullinkomsterna med 1,200,000 kronor har föranlett, att tullmedlen i propositionen nr 373 upptagits till 77,200,000 kronor. I och för sig giver beräkningen av ifrågasvarande inkomstökning icke anledning till någon erinran från utskottets sida och den av riksdagen i de av Kungl. Maj:t föreslagna tullsätserna beslutade jämkningen torde icke heller påkalla någon ändring. Då utskottet emellertid ansett, att Kungl. Maj:ts uppskattning av tullmedlen, även oavsett frågan om spannmålstullarnas avkastning, kan vara i behov av något ytterligare stöd, har utskottet icke kunnat ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag att på de höjda lyxtullarna grunda en beräkning av tullmedlen till högre belopp.

Slutligen vill utskottet erinra, att riksdagen i anledning av särskilda motioner och i enlighet med bevillningsutskottets förslag beslutat upphäva tullen å bananer ävensom tullen å tidningspapper. Den minskning i tullinkomster, som härav kan bliva följden, torde icke vara av den betydelse, att densamma bör inverka på förevarande beräkning.

Transport kronor 176,850,000: —

Transport kronor 176,850,000: —

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att tullmedlen må för år 1918 beräknas till kronor 70,000,000: —

10:o.

Sockerskatten.

Statskontoret har angående sockerskatten, med erinran att den i budgeten ingår med det debiterade beloppet efter avdrag av avkortningar, i sin förutnämnda skrivelse anført följande:

»Enligt den av 1905 års lagtima riksdag antagna beskattning av socker skulle för allt socker, som efter den 1 september 1906 inom riket tillverkades eller dit infördes, vid sockrets utlämnande till fritt bruk erläggas en skatt med 13 öre för kilogram. För socker, som till riket infördes, skulle därjämte erläggas tull enligt tulltaxan. 1908 års riksdag höjde emellertid skattesatsen för åren 1909—1911 till 15 öre, för år 1912 till 15 ½ öre och för tiden därefter till 16 öre för kilogram. Från denna höjning undantogs dock det socker, som tillverkades vid de redan anlagda råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt vid den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland, för vilket sockerskatten fortfarande intill 1913 års utgång skulle utgå med det gamla beloppet eller 13 öre per kilogram. 1913 års riksdag medgav de förenämnda råsockerfabrikerna ytterligare lindring i sockerskatten och fastställde skattebeloppet för socker från dessa fabriker för tiden intill 1918 års utgång till 12 öre för kilogram.

Enligt verkställda beräkningar utgjorde den årliga sockerkonsumtionen i riket:

år 1901—1902 råsocker.....	106,004 ton
» 1902—1903 »	107,681 »
» 1903—1904 »	110,824 »

 Transport kronor 246,850,000: —

Transport kronor 246,850,000: —

år 1904—1905 råsocker	108,530 ton
» 1905—1906 »	118,494 »
» 1907 raffinad	117,525 »
» 1908 »	116,686 »
» 1909 »	99,726 »
» 1910 »	116,826 »
» 1911 »	124,592 »
» 1912 »	126,504 »
» 1913 »	130,307 »
» 1914 »	135,984 »
» 1915 »	151,719 »

eller för femårsperioden 1911—1915 i medeltal 133,821 ton med en årlig medelökning av 6,782 ton.

Skatten var i 1913 och 1914 års riksstat utskattad upp- förd med ett belopp av 20,000,000 kronor. På grund av stegring i konsumtionen, vilken i sin mån ansågs främjas av den genom nådiga kungörelsen den 12 september 1913 (Svensk författningssamling nr 216) gjorda nedsättning i tullen för socker, beslöt 1914 års senare riksdag i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition skattens upptagande i 1915 års riksstat med ett till 21,500,000 kronor förhöjt belopp, vilket belopp höjdes i 1916 års riksstat till 22,000,000 kronor och i 1917 års riksstat till 24,000,000 kronor.

Under januari—november innevarande år hava till fritt bruk utlämnats 119,822 ton. Om under innevarande månad utlämnas lika mycket som under december månad nästlidet år eller 11,047 ton, skulle sammanlagda kvantiteten av till fritt bruk under år 1916 utlämnat socker uppgå till 130,869 ton.

Den i länen debiterade skatten har, enligt meddelande från kontrollstyrelsen, intill nästlidna månads slut utgjort 18,632,910 kronor. Förutsatt att under innevarande månad skatten skulle debiteras med lika stort belopp som under samma månad nästlidet år eller 1,707,518 kronor, skulle årets uppbörd kunna beräknas till 20,340,428 kronor.

 Transport kronor 246,850,000: —

Transport kronor 246,850,000: —

Genom tullverket har, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, under januari—november månader innevarande år debiterats sockerskatt med 2,591 kronor. Om motsvarande uppbörd under innevarande månad blir lika stor som under december 1915 eller 731 kronor, kommer den genom tullverket debiterade sockerskatten för hela året att uppgå till 3,322 kronor. Läggas detta belopp till det ovan anförda, finner man, att totaluppbörden å ifrågavarande skatttitel kan för innevarande år beräknas till 20,343,750 kronor.»

Från kontrollstyrelsen har statskontoret erhållit följande, den 6 december 1916 daterade promemoria med beräkning av sockerskatt för 1917 och 1918:

Av kampanjen 1916—17, hösten 1916, framgår hittills, den 1 december 1916, att å en areal av 37,100 hektar skördats 765,239 ton betor.

Då återstående kampanjen i år, på grund av diverse motigheter i början av kampanjen, torde komma att fortsätta längre än i fjor, kan mängden avverkade betor antagas bli större eller åtminstone 15,000 ton mot 10,321.8 ton under december 1915. Betmängden för kampanjen 1916—17 kan därför antagas komma att uppgå till 780,000 ton motsvarande 21 ton per hektar.

Den 1 december 1916 hade sedan kampanjens början erhållits 110,270 ton råsocker. Beräknas av samma skäl som ovan — förlängd kampanj — att tillverkningen under december kommer att uppgå till 7,000 ton råsocker i stället för 4,568 ton under december 1915, skulle resultatet av kampanjen 1916—17 bli en råsockermängd av 117,000 ton motsvarande 15 procent av betorna.

Under nuvarande kritiska förhållanden, med höga pris för säd och så länge svårigheterna för jordbrukaren att erhålla gödningsämnen till rimliga pris fortfara, torde försiktigheten bjuda, att man för de närmast kampanjerna icke beräknar större areal eller större avkastning än i år.

För konsumtion kan man således beräkna 117,000 ton eller, efter avdrag av 10,000 ton för sirapstillverkning,

Transport kronor 246,850,000: —

Transport kronor 246,850,000: —

107,000 ton, motsvarande i raffinad 96,300 ton. Skatten härå uppgår efter 16 öre per kilogram till 15,408,000, men då omkring $\frac{1}{10}$ utgår med 4 öre lägre skatt, kan skatten ej beräknas till högre belopp än 15,000,000 kronor per år för 1917 och 1918.

För 1916 uppgår den debiterade skatten intill $\frac{1}{12}$, 1916 till 18,632,910.48. Då sockerkorten för hushållsbrukningen under december berättiga till 2 kilogram mot 1 kilogram i november, bör den debiterade skatten för december kunna sättas åtminstone lika med den för november (2,300,000) och kan sockerskatten för 1916 sålunda beräknas till 21,000,000 kronor.

På grund av upplysningar, som folkhushållningskommissionens sockerbyrå numera lämnat angående sockerförbrukningen under november och december 1916, torde beräkningen av sockerskatten under sistnämnda år böra nedsättas till 20,000,000 kronor.

Kontrollstyrelsens beräkning för år 1918 synes statskontoret väl pessimistisk. Under förutsättning att kriget då är slut, torde väl möjlighet till import förefinnas och till följd därav det normala konsumtionsbehovet bliva åtminstone i det närmaste tillgodosett. Utgår man nu från den i det föregående för femårsperioden 1911—1915 angivna medelkonsumtionen, 133,821 ton, och på grund av erfarenheten under samma period antager en årlig konsumtionsökning av i medeltal 6,782 ton, kommer man fram till en konsumtionssiffra av 167,731 ton under år 1918. Efter 16 öre per kilogram skulle detta motsvara ett skattebelopp av 26,836,960 kronor. Denna siffra torde väl böra något sänkas med hänsyn dels därtill att en del av skatten ännu år 1918 utgår efter en skala av endast 12 öre per kilogram, dels därtill att måhända efter krigets slut efterfrågan å utländskt socker kommer att bliva stor och priset därför högt, vilket i sin mån lär inverka hämmande på importen till Sverige. I allt fall anser statskontoret, att man dock bör kunna räkna med ett belopp av 21,000,000 kronor.»

Transport kronor 246,850,000: —

Transport kronor 246,850,000: —

Förslaget till riksstat upptager jämväl sistnämnda belopp.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har inhämtat, att sockerskatt under år 1916 debiterats med 20,479,041 kronor 36 öre och influtit med 21,369,689 kronor 58 öre. Sockerskatten har under januari—april månader 1917 debiterats med 4,280,521 kronor 25 öre och inbetalts med 6,850,155 kronor 89 öre samt för samma tid 1916 debiterats med 7,335,029 kronor 74 öre och inbetalts med 7,922,775 kronor 83 öre.

Bevillningsutskottet har, om än med tvekan, avslutit sig till Kungl. Maj:ts beräkning under denna inkomsttitel och hemställer sålunda,

att sockerskatten må för år 1918
beräknas till kronor 21,000,000: —

11:o.

Tobaksskatten.

Tobaksskatten är i 1917 års riksstat upptagen till 14,000,000 kronor.

För månaderna januari—oktober 1916 har nu ifrågasvarande skatt influtit med ett belopp av 12,944,034 kronor.

Rörande statens inkomst av tobaksmonopolet för år 1918 har statskontoret åberopat innehållet i en till statskontoret från aktiebolaget svenska tobaksmonopolet överlämnad promemoria, i vilken det heter:

»I en P. M. av ³⁰/₁₁ 1915 rörande statens inkomst av tobaksmonopolet för år 1917 grundades uppskattningarna på de statistiska uppgifter, som framgingo av undersökningarna under åren 1909—1912, och kunna dessa följaktligen icke göra anspråk på någon högre grad av tillförlitlighet, då förhållandena givetvis sedan dess avsevärt förändrats. Emellertid uppskattades förbrukningen under 1917 och de därpå beroende skattebeloppen, vilka framgå av nedanstående tabell:

Transport kronor 267,850,000: —

Transport kronor 267,850,000:—

Uppskattad förbrukning under år 1917:

	Kvantitet	Priskurantpris kr.	Skattesats procent	Skattebelopp kr.
Cigarrer och cigarr- cigarretter st.	187,500,000	18,750,000	15	2,812,500
Cigarretter »	700,000,000	19,600,000	30	5,880,000
Röktobak kg.	400,000	2,920,000	20	584,000
Tuggtobak »	300,000	2,400,000	20	480,000
Snus »	5,500,000	16,500,000	25	4,125,000
	—	60,170,000	—	13,881,500

För ifrågavarande uppskattning hava vi nu erfarenheten från tobaksmonopolets hittills utövade verksamhet att bygga på, och torde en jämförelsevis god ledning till bedömandet kunnat erhållas genom att utgå från den försäljning som faktiskt ägt rum under de 10 första månaderna av detta år. Under förutsättning att medelförbrukningen för månad under årets 10 första månader även gäller för de återstående två månaderna, skulle förbrukningen under 1916 års 12 månader uppgå i runda tusental till de belopp, som angivas i nedanstående tabell:

Förbrukningen av tobaksvaror under år 1916.

	Inom landet tillverkade		I m p o r t e r a d e	
	kvantitet	priskurantpris kr.	kvantitet	priskurantpris kr.
Cigarrer och cigarr- cigarretter st.	123,832,000	12,803,000	22,231,600	4,830,000
Cigarretter »	701,540,000	19,690,000	31,742,000	1,708,000
Röktobak kg.	586,000	4,660,000	50,000	1,044,000
Tuggtobak »	385,000	3,054,000	1,000	20,000
Snus »	5,729,000	18,187,000	250	4,000
	—	58,394,000	—	7,606,000

Transport kronor 267,850,000:—

Transport kronor 267,850,000: —

	Total förbrukning	
Cigarrer och cigarrcigarretter	146,063,000	17,633,000
Cigarretter	733,282,000	21,398,000
Röktobak	636,000	5,704,000
Tuggtobak	386,000	3,074,000
Snus	5,729,250	18,191,000
		66,000,000.

Frånser man från den förbrukningsökning, som kan anses bero på folkmängden, skulle ifrågavarande siffror utan vidare kunna läggas till grund för en uppskattad förbrukning under 1918. Man måste emellertid taga hänsyn till, att fullt normala förhållanden knappast ännu torde hava inträtt, ty dels har försäljningen under år 1916 varit störd av engroshandelns upphörande och dels torde försäljningen av vissa slag av tobaksvaror inverkas av det förhållande, att en del konsumenter försett sig med lager under senare delen av 1915 och slutligen är en förskjutning att påräkna från ett tobaksslag till ett annat eller från inhemsk till utländsk tillverkning eller tvärtom. Tages hänsyn till dessa förhållanden i den mån det är möjligt, torde förbrukningen under år 1918 kunna uppskattas i runda tal till de i nedanstående tabell angivna beloppen.

Uppskattade förbrukningen och därpå beroende skattebeloppen för år 1918.

	Antal st. eller kg.	Priskurant- prisbelopp kr.	Skatte- procent	Skatte- belopp kr.
Cigarrer och cigarrcigarretter	160,000,000	19,300,000	15	2,895,000
Cigarretter	750,000,000	21,900,000	30	6,570,000
Röktobak	625,000	5,600,000	20	1,120,000
Tuggtobak	350,000	2,800,000	20	560,000
Snus	5,500,000	17,500,000	25	4,375,000
Summa	—	67,100,000	—	15,520,000

Transport kronor 267,850,000: —

Transport kronor 267,850,000: —

Statens inkomst å tobaksskatt skulle således för år 1918 kunna uppskattas i runt tal till kronor 15,500,000.»

Statskontoret hemställde i enlighet härmed, att tobaksskatten i 1918 års riksstat måtte upptagas till 15,500,000 kronor.

Så har ävenledes skett.

Av styrelse- och revisionsberättelsen över aktiebolaget svenska tobaksmonopolets verksamhet år 1916 framgår, att det för samma år belöpande skattebeloppet utgjort 15,565,594 kronor 98 öre samt att till statskontoret under år 1916 inbetalts:

Utskottet

för december 1915	kronor	1,102,407: 31
» januari—november 1916	»	14,187,522: 07

Summa kronor 15,289,929: 38.

Enligt vad utskottet därjämte inhämtat från aktiebolaget svenska tobaksmonopolet har den till staten månadsvis utgående tobaksskatten för januari—april 1917 uppgått till 5,631,796 kronor 70 öre. För samma tid år 1916 uppgick tobaksskatten till 4,558,370 kronor 34 öre.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande beräkning, hemställer,

att tobaksskatten måtte för år 1918 beräknas till kronor 15,500,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

Beträffande nedan under nr 12:o—16:o upptagna beviljningar skall utskottet längre fram i detta betänkande göra hemställan i ett sammanhang.

12:o.

Brännvinstillverkningskatt.

Statskontoret har uppgivit, att brännvinstillverkningen i riket utgjort:

år 1911	liter 36,797,482
» 1912	» 41,744,395
» 1913	» 45,244,045
» 1914	» 38,791,008
» 1915	» 26,997,834

eller i medeltal för dessa fem år 37,914,953.

Beträffande tillverkningskatten har statskontoret meddelat följande översikt av femårsperioden 1911—1915:

	Influten skatt	Avkortningar och restitutioner	Statsverket behållet
år 1911	24,410,473	2,554,277	21,856,196
» 1912	24,211,832	1,565,766	22,646,066
» 1913	23,791,111	1,501,654	22,289,457
» 1914	22,203,575	1,468,781	20,734,794
» 1915	23,563,565	1,396,822	22,166,743

Statskontoret har, med förmälan att enligt meddelande från kontrollstyrelsen å denna skattetitel endast kunde påräknas

för år 1916	kronor 18,000,000: —
» » 1917	» 10,000,000: —
» » 1918	» 17,000,000: —,

hemställt, att brännvinstillverkningskatten i 1918 års riksstat måtte upptagas med det av kontrollstyrelsen angivna belopp, 17,000,000 kronor.

Sistnämnda belopp har ock ingått i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat.

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

13:o.

Brännvinsförsäljningsmedel.

Statskontoret har, med erinran att brännvinsförsäljningsmedlen, enligt den lydelse 25 § i gällande förordning angående försäljning av brännvin erhållit genom nådiga förordningen den 18 juli 1913 (Svensk författningssamling nr 197), numera tillfalla statsverket, anför, att ifrågavarande medel med ett belopp av 15,000,000 kronor upptagits i 1917 års riksstat bland »egentliga statsinkomster», under avdelningen »tullar och acciser».

Statskontoret anförde vidare i sin förutnämnda skrivelse angående brännvinsförsäljningsmedlen:

De hava för nedannämnda år uppgått till följande belopp:

år 1910	kronor 16,831,708: —
» 1911	» 19,051,380: —
» 1912	» 19,426,838: —
» 1913	» 19,379,662: —

eller i medeltal för dessa fyra år 18,672,397 kronor.

År 1915 utgjorde den behållna inkomsten av denna titel 17,012,176 kronor.

Enligt meddelande från kontrollstyrelsen den 6 i denna månad, väntas denna titel giva en inkomst av

år 1916	kronor 18,200,000: —
» 1917	» 16,000,000: —
» 1918	» 8,000,000: —.

Den låga siffran för år 1918 torde bero därpå att den nedsättning i konsumtionen år 1917, som fått sitt uttryck i den beräknade brännvinstillverkningsskatten för samma år, först året därpå utövar någon inverkan på brännvinsförsäljningsmedlen.

 Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

I enlighet med kontrollstyrelsens beräkning hemställde statskontoret, att brännvinsförsäljningsmedlen måtte i riksstaten för år 1918 upptagas till 8,000,000 kronor.

Till sistnämnda belopp hava medlen ock upptagits i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat.

14:o.

Maltskatten.

Under de sista fem åren har statsverket av denna skattetitel haft följande behållna inkomst:

år 1911	kronor	5,059,422: —
» 1912	»	4,913,084: —
» 1913	»	5,236,867: —
» 1914	»	5,473,469: —
» 1915	»	5,469,331: —.

Statskontoret, som approximativt beräknat 1916 års uppbörd till 5,796,816 kronor, har hemställt, att denna skattetitel måtte i riksstaten för år 1918 upptagas med 5,700,000 kronor.

Med sistnämnda belopp har också titeln ifråga blivit i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat uppförd.

Genom proposition, nr 96, av den 9 mars 1917, har Kungl. Maj:t föreslagit en höjning av maltskattesatserna samt att riksdagen måtte, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits, beräkna inkomsten av maltskatten till 9,250,000 kronor. Denna proposition har emellertid av riksdagen avslagits.

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

15:o.

Punschskatten.

Denna skatt, vilken utgår med 60 öre för varje liter punsch, som utlämnas till försäljning, uppfördes i 1904—1906 årens riksstater med 1,300,000 kronor. Efter det vid 1906 års riksdag en särskild stämpelavgift till enahanda belopp som för punsch stadgats även för arrak och rom, höjdes beräkningen för år 1907 till 1,500,000 kronor, med vilket belopp titeln sedermera varit i 1909—1912 årens riksstater uppförd. På grund av inkomstitelns jämna stegring föreslog statskontoret i sina underdåniga utlåtanden angående inkomstberäkning för åren respektive 1913, 1914, 1915 och 1916, att titeln måtte upptagas med förhöjda belopp, nämligen för 1913 med 1,700,000 kronor, för 1914 med 1,800,000 kronor, för 1915 likaledes med 1,800,000 kronor och för 1916 med 2,000,000 kronor, vilka förslag blevo av Eders Kungl. Maj:t och riksdagen bifallna. För år 1917 var skatten upptagen i förslaget till riksstat med oförändrat belopp, men då inkomsten syntes vara i stigande höjdes beräkningen av riksdagen till 2,300,000 kronor.

Skatten inflöt

år 1911 med	kronor	1,743,532: —
» 1912 »	»	1,838,119: —
» 1913 »	»	1,956,992: —
» 1914 »	»	2,239,522: —
» 1915 »	»	2,140,299: —.

Statskontoret har i sin ovannämnda skrivelse hemställt, att denna inkomstitel skulle i 1918 års riksstat upptagas med oförändrat belopp 2,300,000 kronor.

Sistnämnda belopp har också ingått i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till riksstat.

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

16:o.

Spirituosaaccis.

Vid föredragning av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag gav dåvarande chefen för finansdepartementet tillkänna, att han hade för avsikt att föreslå, att spirituosaaccisen måtte få fortfara att utgå under år 1918, och föreslog han, att spirituosaaccisen i enlighet med av kontrollstyrelsen gjorda beräkningar skulle få uppföras i föreliggande riksstatsförslag med ett belopp av 5,000,000 kronor. Med denna summa har skatten ock ingått i Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen intagna förslag till 1918 års riksstat.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom en den 14 april 1917 avlåten proposition, nr 209, framlagt förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis.

Denna proposition har numera blivit av riksdagen antagen.

Beträffande förenämnda under punkterna 12:o—16:o omnämnda inkomsttitlar, nämligen *brännvinstillverkningskatt*, *brännvinsförsäljningsmedel*, *maltskatt*, *punschskatt* och *spirituosaaccis*, har chefen för finansdepartementet till det vid propositionen nr 373 fogade statsrådsprotokollet anfört följande.

»Ifråga om skatter å sprit- och maldrycker måste av kända förhållanden en väsentlig reducering av de ursprungliga beräkningarna äga rum. Statsverkspropositionen upptager i nedan angiven ordning skatter av nämnda slag till följande belopp

brännvinstillverkningskatt	kronor 17,000,000
brännvinsförsäljningsmedel	» 8,000,000
maltskatt	» 5,700,000
punschskatt	» 2,300,000
spirituosaaccis	» 5,000,000

 Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

Av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 23 sistlidna april, vilket protokoll enligt Eders Kungl. Maj:ts förordnande offentliggjorts, framgår, hurusom jag då framhållit, att även om svårigheterna vid tillförseln av livsförnödenheter och andra för folknäringsen erforderliga varor skulle före nästa skördeårs ingång minskas eller undanröjas, krävde dock nödig försiktighet, att man med hänsyn till den knapphet i världstillgången av råvaror, som sannolikt komme att göra sig gällande även efter krigets avslutande, räknade med ett ekonomiskt läge av beskaffenhet, att Sverige så gott som uteslutande hänvisades, vad livsförnödenheter anginge, till sina egna tillgångar. Under sådana förhållanden vore det nödvändigt förutsätta, att tillverkning av brännvin under nästa kampanj helt inställdes, i den mån brännvinet icke vore en biprodukt vid en eljest nödvändig produktion, såsom jästillverkning, eller brännvinstillverkningen icke skulle taga i anspråk vara, som varken omedelbart eller medelbart kunde komma folknäringsen till godo. Man borde alltså nu i fråga om konsumtionen och distributionen av brännvin inrätta sig, som om man till hösten 1918 måste reda sig med nuvarande lager av brännvin och den tillverkning, som under nyss angivna förutsättningar skulle kunna ske intill samma tid. För ett rationellt ordnande av konsumtion och distribution under nämnda förhållanden uppstode flera spörsmål. Sålunda borde av sakkunnig myndighet beräknas ej blott den kvantitet egentligt och annat brännvin, som för det dåvarande funnes i landet, utan även den kvantitet, som vid jästillverkning och eljest skulle kunna påräknas tillkomma under tiden till hösten 1918. Vidare måste klargöras, huru stor kvantitet av brännvin borde reserveras för vetenskapliga och andra i nådigt brev den 3 november 1916 angivna *allmänna* ändamål.

Av dessa och andra skäl behagade Eders Kungl. Maj:t anbefalla kontrollstyrelsen bland annat *dels* att verkställa utredning rörande den nu förefintliga till-

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

gången inom landet av brännvin av alla slag och den kvantitet egentligt brännvin, som vid inställande av brännvinstillverkningen i allmänhet under kampanjen 1917—18 skulle kunna påräknas såsom biprodukt vid jästtillverkningen eller ock såsom produkt av vara, som varken omedelbart eller medelbart kunde komma folk-närningen till godo, och vidare inkomma med uppgift om den kvantitet brännvin, som skulle för allmänna ändamål böra hållas tillgänglig för tiden till hösten 1918, dels ock att med stöd av nämnda utredningar angiva, huru stor kvantitet brännvin kunde anses intill samma tid bliva disponibel för förtäring av allmänheten.

Såsom av statsrådsprotokollet för den 23 april jämväl framgår, framhöll jag därvid tillika, att ett inställande av brännvinstillverkningen under kampanjen 1917—1918 givetvis komme att högst väsentligt rubba vissa i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag gjorda beräkningar rörande statsverkets inkomster under vissa titlar. Härtill komme, framhöll jag vidare, att samma förhållande eller knappheten på livsförnödenheter, som föranlett mina förut gjorda hemställanden, möjligen också komme att verka till nedsättning i beräkningarna rörande andra än nu antydda inkomstitlar.

För vinnande av utredning härutinnan anmodade jag kontrollstyrelsen att inkomma med förslag till omräkning av samtliga inkomstitlar, som berörde skatter å sprit- och maldrycker. Kontrollstyrelsens förslag i detta ämne överlämnades till mig i promemoria den 8 maj 1917, innan ännu kontrollstyrelsen hunnit förskaffa sig fullt tillförlitliga uppgifter rörande den tillgång på spritdrycker, som vore att för förtäring påräkna från innevarande vår till hösten år 1918. Promemorian den 8 maj byggde därjämte på den förutsättningen, att riksdagen skulle antaga Kungl. Maj:ts i propositionen nr 96 framlagda förslag, innefattande bland annat höjning av maltskatten.

Sedan kontrollstyrelsen verkställt hela den utred-

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

ning rörande tillgången å spritdrycker, som anbefallts styrelsen den 23 sistlidne april, har styrelsens chef, på min begäran, verkställt en omräkning av de i promemorian den 8 maj lämnade siffror, därvid han utgått från att riksdagen icke skulle komma att bifalla Kungl. Maj:ts förslag om höjning av maltskatten. Denna omräkning, som verkställts genom ändringar i ett duplikat av promemorian den 8 maj, har följande lydelse:

1. Brännvinstillverkningsskatten.

Brännvinstillverkningsskatten inflöt med avdrag för restitutioner

år 1913 med	22,289,456 kronor	
» 1914 »	20,734,793	»
» 1915 »	22,166,743	»
» 1916 »	17,240,373	»

I 1917 års riksstat är skatten beräknad till 14,500,000 kronor och i 1918 års förslag till riksstat till 17,000,000 kronor.

Då emellertid anledning föreligger att antaga, att annan tillverkning av brännvin än vid jästfabriker och sulfitsprittfabriker under kampanjen 1917—1918 kommer att inställas, äro de gjorda beräkningarna icke längre hållbara.

Under år 1917 har intill den 1 innevarande maj influtit till statsverket, efter avdrag för restitutioner, omkring 3,000,000 kronor.

Enligt inom kontrollstyrelsen verkställda utredningar kan under tiden intill den 30 september 1918 av det brännvin, som för närvarande ligger å *bränneri- eller allmänna nederlag*, samt av det brännvin, som kan komma att tillverkas, för förtäring-ändamål disponeras i runt tal högst 3,325,000 liter egentligt brännvin av normalstyrka. För andra ändamål än förtäring beräknas beskattat brännvin komma att användas intill en myckenhet av omkring 1,400,000 liter av normalstyrka. Den sammanlagda förbrukningen beskattat brännvin av normalstyrka skulle alltså intill den 1 oktober 1918 komma att uppgå till 4,725,000 liter. Denna förbrukning, avsedd att täcka 16 månaders behov, beräknas under innevarande år äga rum med $\frac{7}{16}$ och under år 1918 med $\frac{9}{16}$ eller under år 1917 med 2,067,000 liter och under år 1918 med 2,658,000 liter. Efter en tillverkningsskatt av 65 öre för liter skulle alltså för ovanstående 4,725,000 liter inflyta

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —
till statsverket år 1917 omkring 1,340,000 kronor och under år 1918 omkring 1,725,000 kronor.

Under sista kvartalet av år 1918 torde böra räknas med en till ungefär hälften inskränkt tillverkning. För detta kvartal har kontrollstyrelsen ansett sig böra antaga en tillverkning av samma omfattning som under sista kvartalet 1915; tillverkningen under tillverkningsåret 1915—1916 var nämligen inskränkt till hälften av normal tillverkning. För tillverkningen under sista kvartalet 1915 inföt i skatt 6,500,000 kronor och beräknar kontrollstyrelsen, att jämväl en lika stor skatt skall inflyta sista kvartalet 1918.

I enlighet med vad ovan anförts har kontrollstyrelsen förslagsvis nu upptagit brännvinstillverkningskatten till följande belopp, nämligen:

för år 1917:

influten skatt $\frac{1}{1} - \frac{50}{4}$	3,000,000 kronor
beräknad skatt $\frac{1}{5} - \frac{31}{12}$	1,340,000 »
	<hr/> Summa 4,340,000 kronor;

för år 1918:

beräknad skatt $\frac{1}{1} - \frac{30}{9}$	1,725,000 kronor
» » $\frac{1}{10} - \frac{31}{12}$	6,500,000 »
	<hr/> Summa 8,225,000 kronor.

2. Maltskatten.

Maltskatten inflöt med avdrag för restitutioner

år 1913 med	5,236,867 kronor
» 1914 »	5,473,469 »
» 1915 »	5,469,347 »
» 1916 » omkring	5,849,763 »

I 1917 års riksstat är maltskatten upptagen till 5,400,000 kronor och enligt innevarande års statsverksproposition beräknad för år 1918 till 5,700,000 kronor.

Intill den 1 maj 1917 har efter avdrag för restitutioner till statsverket influtit 1,650,000 kronor.

Till skattepliktiga bryggeriers disposition beräknas, enligt vad kontrollstyrelsen inhämtat, för återstående delen av innevarande år en malmängd av 9,000,000 kilogram. Då de skattepliktiga bryggerierna torde hava intresse av att i utdrygnings-syfte tillverka skattefria drycker men dessa bryggerier icke, på grund av stadgandet i 8 § 1 mom. maltdryckstillverkningsför-

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —
 ordningen, kunna erhålla restitution för mer än $\frac{1}{3}$ av hela den vid bryggeriet avverkade malmängden, torde försiktigheten bjuda, att man räknar med endast 6,000,000 kilogram såsom beskattningsbart malt. Häremot svarar 1,200,000 kronor i maltskatt.

För år 1918 intill den 1 oktober beräknar kontrollstyrelsen, att bryggerierna skola erhålla hälften av den normalt förbrukade malmängden. Denna normala malmängd är för helt år räknat 29,000,000 kilogram för de skattepliktiga bryggerierna. I enlighet härmed beräknas den använda malmängden till 10,900,000 kilogram för tiden intill den 1 oktober 1918. Allenast $\frac{2}{3}$ av denna malmängd torde av skäl, som ovan angivits, bliva beskattningsbar eller 7,300,000 kilogram. Häremot svarar en maltskatt av ungefär 1,500,000 kronor.

För sista kvartalet 1918 räknas med normal tillverkning enligt den genom statsverkspropositionen beräknade skatten.

I enlighet med vad ovan anförts beräknar kontrollstyrelsen maltskatten till följande belopp, nämligen:

för år 1917:

influten skatt $\frac{1}{1} - \frac{30}{4}$	1,650,000 kronor
beräknad skatt $\frac{1}{5} - \frac{31}{12}$	1,200,000 »
	Summa 2,850,000 kronor;

för år 1918:

beräknad skatt $\frac{1}{1} - \frac{30}{9}$	1,500,000 kronor
» » $\frac{1}{10} - \frac{31}{12}$	1,500,000 »
	Summa 3,000,000 kronor.

3. Punschskatten.

Punschskatten inflöt

år 1913 med	1,956,992 kronor
» 1914 »	2,239,522 »
» 1915 »	2,140,299 »
» 1916 »	2,146,389 »

I 1917 års riksstat beräknas punschskatten till 2,300,000 och i 1918 års förslag till riksstat till samma belopp.

Enligt från generalpoststyrelsen lämnad uppgift har under tiden $\frac{1}{1} - \frac{30}{4}$ 1917 försålts punschstämplar till ett belopp av 416,639 kronor.

Vid inventeringen den $\frac{26}{4}$ 1917 fanns liggande i lager inom landet 1,350,683 liter punsch. Kontrollstyrelsen räknar med att intill den 1 oktober 1918 punsch kommer att tillverkas med ungefär $\frac{1}{5}$ av normal tillverkning eller till en myckenhet

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —
 av omkring 750,000 liter — det för tillverkningen erforderliga sockret torde nämligen, såsom redan skett i viss omfattning, komma att hit importeras. Intill den 1 oktober 1918 skulle alltså finnas en tillgång på punsch av omkring 2,100,000 liter. Denna myckenhet antages komma att förbrukas med $\frac{7}{16}$ under år 1917 och med $\frac{9}{16}$ under år 1918 eller med 918,750 liter under 1917 och 1,181,250 liter under 1918. Härför belöpa i skatt 551,000 kronor respektive 708,750 kronor.

Vid dessa beräkningar har kontrollstyrelsen lämnat åsido stämpeln å arrak och rom, enär den stämpelbelagda försäljningen av dessa drycker är föga omfattande.

Under sista kvartalet av år 1918 antager kontrollstyrelsen normal konsumtion av punsch, vid vilket förhållande punschskatten skulle lämna omkring 500,000 kronor.

I enlighet med vad ovan anförts beräknar kontrollstyrelsen punschskatten till följande belopp, nämligen:

<i>för år 1917:</i>	
$\frac{1}{1} - \frac{30}{4}$ influtet.....	416,639 kr.
$\frac{1}{5} - \frac{31}{12}$ beräknat ...	551,000 »
Summa	967,639 kr. eller i runt tal 950,000 kr.;

<i>för år 1918:</i>	
$\frac{1}{1} - \frac{30}{9}$ beräknat	708,750 kr.
$\frac{1}{10} - \frac{31}{12}$ »	500,000 »
Summa	1,208,750 kr. eller i runt tal 1,200,000 kr.

4. Spirituosaaccisen.

Spirituosaaccisen upptogs i 1917 års riksstat med 5,000,000 kronor och i 1918 års förslag till riksstat med samma belopp.

Spirituosaaccisen har under tiden $\frac{15}{11}$ 1916 till och med $\frac{31}{3}$ 1917 influtit med 1,773,909 kronor. Under april månad 1917 torde accisen ytterligare hava influtit med omkring 300,000 kronor. Hittills torde alltså accisen i runt tal hava influtit med 2,100,000 kronor. Under tiden intill den 1 oktober 1918 beräknas en förbrukning av 5,100,000 liter accispliktiga drycker med 60 öres accis och 2,100,000 liter dylika drycker med 30 öres accis. Sammanlagt skulle accisen för dessa drycker inflyta i runt tal med 3,700,000 kronor. Detta belopp antages inflyta med $\frac{7}{16}$ under år 1917 och $\frac{9}{16}$ under år 1918 eller i runt tal med 1,620,000 kronor under år 1917 och 2,080,000 kronor under år 1918.

Transport kronor 283,350,000: —

Transport kronor 283,350,000: —

Under sista kvartalet av år 1918 antages normal försäljning äga rum och spirituosaaccisen inflyta med 1,250,000 kronor efter en beräknad summa för år med 5,000,000 kronor.

I enlighet med vad ovan anförts beräknar kontrollstyrelsen spirituosaaccisen till följande belopp, nämligen:

för år 1917:

$15/_{11}$ 1916— $30/_{4}$ 1917 influtit	2,100,000 kronor
$30/_{4}$ — $31/_{12}$ 1917 beräknat	1,620,000 »
	<hr/>
	Summa 3,720,000 kronor;

för år 1918:

$1/_{1}$ — $30/_{9}$ beräknat	2,080,000 kronor
$1/_{10}$ — $31/_{12}$ »	1,250,000 »
	<hr/>
	Summa 3,330,000 kronor.

5. Brännvinsförsäljningsmedlen.

I 1918 års förslag till riksstat äro brännvinsförsäljningsmedlen beräknade till 8,000,000 kronor. Då ytterligare inskränkningar i detaljhandeln med brännvin äro att förvänta, torde dessa medel i 1918 års riksstat icke böra beräknas till mera än 4,000,000 kronor.

Omräkning.

	Nu beräknade	Förut beräknade
<i>1917.</i>		
Tillverkningskatt	4,340,000	14,500,000
Maltskatt	2,850,000	5,400,000
Punschskatt	950,000	2,300,000
Spirituosaaccis	3,720,000	5,000,000
Försäljningsmedel	14,270,000	15,000,000
	<hr/>	<hr/>
	Summa 26,130,000	42,200,000
<i>1918.</i>		
Tillverkningskatt	8,225,000	17,000,000
Maltskatt	3,000,000	5,700,000
Punschskatt	1,200,000	2,300,000
Spirituosaaccis	3,330,000	5,000,000
Försäljningsmedel	4,000,000	8,000,000
	<hr/>	<hr/>
	Summa 19,755,000	38,000,000

Såsom framgår av kontrollstyrelsens promemoria, beräknar kontrollstyrelsen beträffande brännvinstillverk-

Transport kronor 283,350,000: —.

Transport kronor 283,350,000: —

ningsskatten, att under sista kvartalet av år 1918, då brännvinstillverkningen skulle återupptagas, tillverkningen skulle inskränkas till ungefär hälften av den normala. Även jag anser mig böra räkna med en sådan inskränkning, bland annat enär de nuvarande och de i särskild av riksdagen numera antagen förordning angående försäljning av rusdrycker införda restriktionsbestämmelserna torde medföra en minskning i konsumtionen av brännvin, en minskning, som, ehuru sistnämnda förordning icke träder i kraft förrän den 1 januari 1919, likväl torde giva sig tillkänna vid tillverkningen av brännvin under tiden närmast före sagda dag eller hösten 1918. Jag beräknar alltså i likhet med kontrollstyrelsen, att brännvinstillverkningsskatten skall år 1918 lämna kronor 8,225,000.

Brännvinsförsäljningsmedlen, som i statsverkspropositionen beräknats till 8,000,000 kronor, anser jag mig böra, på sätt kontrollstyrelsen föreslagit, nedsätta till kronor 4,000,000.

Beträffande maltskatten har Eders Kungl. Maj:ts förslag till höjning av nämnda skatt icke vunnit riksdagens bifall. Vid sådant förhållande har jag icke något att erinra mot kontrollstyrelsens förslag i denna del och beräknar alltså, att maltskatten kommer att år 1918 lämna en avkastning av kronor 3,000,000.

Beträffande punschskatten, som i statsverkspropositionen beräknats till 2,300,000 kronor, anser jag mig i likhet med kontrollstyrelsen böra omräkna den till ett belopp av kronor 1,200,000.

Likaledes ansluter jag mig beträffande spirituosaaccisen till kontrollstyrelsens förslag och beräknas densamma för år 1918 till kronor 3,330,000.»

Nu ifrågavarande skattetitlar hava i propositionen nr 373 upptagits i enlighet med vad departementschefen

Transport kronor 283,350,000: —